

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.anjp-hb.co.za

info@anjp.co.za

NIDIMALA SII BEIJ TUOIJ WIIKALA

Buuku bie deej Farisi le ne ba suomo u ɻmujsuŋ jisiŋ bui zol-balipe mara ari fii ari balia (1732). Ba wasa karimu aŋ-bira miira ɻmujsse a pi nialij si gollco bul Wia wiaa Nibisiŋ tijteeŋ. Rev. J. R. Gschwend ne ɻmujsa jinala si ɻaa jisiŋ bui ari zol-nibi ari Nibi jina buale. Niaa kenu birima ɻmuŋ se ba titia yikorusuŋ le, a yuge, akii yikorusuŋ zobalia mahiŋ-balia ari fii ba titia, ba-wubuluŋ le, dunia-kala nialij sii bul Wia wiaa kpaa teniŋ deenba, jiniŋ la keŋ tijteela nialij bul Wia wiaa si he, dime ɻaa zolc ari mara ari balipe ne.

Nuu-kala ari u yikoro kariŋ-diisij ari wiichuole yiriba kala to buuku bie deej le ne a di-ba jinj a wuo to teŋela ni-dima-la sii dagu a jinj siifiaŋ wiita Wia is kene teŋe-la niaa le Ezakial sii bul Wia niiŋ Wiāa ne fa bul wiiŋ-deej jisiŋ zo-banɔŋ ari mahiŋ banese ari bal'du si kiele ka Yesu Kirisito na-kɔ, u si, mi-jan piŋ tuo-faliŋ ari wu-jinfelia ɻ nyuŋ le ɻii-ne ma-jan ɻaa mi niaa ku di mi nia ɻaa ma Wia.

(Ezakiel 36:26, 28)

COPYRIGHT

ISBN 1 - 919852 - 06 - 9

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(A Gospel Literature Mission financed by donations)

(Reg. No. 1961/001798/08)

No 1 NU HUOBIINE TUÇN ȠAA

WIA DIA KOO SITAANI DIA NE (1 JOHN 3 : 4 - 6)

Tenij deej ɳii sii karime jaŋ wuo leŋ di ɳ na ɳ titia ari ɳ si nage ɳii kala. U jaŋ nage beenaj-tere pi ɳ titia. Di ɳ ɳaa vui-kpāaru koo di ɳ to Kirisito harij. Di ɳ bi Kirisito yarida ɳaa koo di ɳ tou aŋ leele joŋ harij yia, tenij deej jaŋ pe ɳ le di ɳ na ɳ titia ari Wia si naŋ ɳii.

"Nu-huobiine naa beŋ yaraa ne, ka Wia maa bibenj tuçn." (1 Sam 16:7)

Wia beŋla, a jin la si nage ɳii kala.

Sitaani ne ɳaa wu-nyieraakala kuoro. U ne ɳaa biriminj kala kuoro a bira dii dolunj ma dunia deej le. U yie keŋ u titia birime ari Wia-tinjdaaru-la si keŋ pulumunj, a nyise baalaa ari haalaa, baa ɳaa wu-bɔŋŋɔɔ. Faafa ari leele kala niaa yuga a nyia wiaa ari ba ɳaa Yesu Nanjɔɔba ne. U bi wukpunkpere ɳaa bee wiaa Sitaani keŋ u titia birime Wia tinjdaaru-la si keŋ pulumunj ne, (2 Corinthians 11: 13, 14) Sitaani sii dii dolunj dunia deej le lenej niaa he biriminj tuçn ne, di ba si wuo na ari Wia cho ba koo ari Yesu suba duu laaba ta ne. (2 Cor. 4:4) Wu-bɔŋŋɔɔnjaaraa ari nialinj kala si bi Wia wiaa laa dii dijsinj suba ne, aŋ pe nyulime a bi Wia na.

Dunia deej wu-bɔŋŋɔɔ kuoro ne keŋ ba titinj ɳii. (Eph. 2: 1-2) Di ba siaa ne bi suro bua kubala le, ba wu bɔŋŋɔɔ ɳaanij le baa che ba chichei ba titia ne wuu.

Nii-la sisi u ha bi wu-bɔmuj ɳaa, uu nyise u titia ne, bee wiaa wiin deej wiaa ne Wia-bie kɔ duu chei wialinj kala Sitaani si ɳaa (1 Joco 3:8)

"Dii wiaa, ma joŋ ma titia a he Wia nisij le aŋ joŋ harin yia Sitaani. U jaŋ fa lel. Ma surisa mu kpagɛ Wia, u ma jaŋ ku kpagima.: (Jeems 4:7, 8)

Dii sii karime teniŋ deen aŋ gugunne fotoba-la si he u tuɔŋ ŋ jaŋ wuo na ŋ titia tuɔŋ ari ŋ si nage ŋii. Leŋ di Wia puluŋ-la chaane he ŋ tuɔŋ a dage ŋii ŋ si naga.

Sei ŋ wu-boŋŋoo-la, aŋ si kaa lere, bee wiaa, Wia wiaa bulu pila ari la ne si la bi haache kene laa nyise la titia ba ne a bi wutitii kene. Ama di la dage la haacheba a pi Wia, u jaŋ joŋ la haache-ba chela a chese la wu-boŋŋoo kala ta.

(1 Jœŋ 1:1-10) Wia bie Yesu Kirisito chalin chese la wu-boŋŋoo kala ta ne.

Staani nii benij koo Wia nii benij? Dii-ŋaa Sitaani yomo ne koo ŋ-ŋaa Wia tintinnu ne? Di Sitaani nii benij si kaa lere ama ŋmoo niij a pi Wia. U jaŋ laa ŋ ta a tiŋ Yesu Kirisito wiaa, nii-la si ko dunia duu laa wu-boŋ-ŋiŋaraa ta duu chei Sitaani tintinŋaa. U ne ŋaa la laataara. Dii chiiŋ Wia tuɔ-pul-tiina ՚sipaaŋ ne, nii-la si jiŋ wiikala, ŋ wu-ŋaa raa. Ari ŋ tuɔ-biina--la kala si faa. Dii bi jaŋ wuo joŋ ŋ titia ari ŋ wuŋaalaa a faa Wia. "Wia ne ŋaa la digilaa, u saa bi wiaa nii? U-ne ŋaa la siaa, u saa bi naa? (Ps. 94:9)

"Wia chaasa beŋ dunia kala ne duu joŋ dolun a pi nialij si joŋ ba tuɔŋ kala pu." (2 Chron. 16:9)

U chaasa beŋ nuu-kala naa-venee ne. Birij kala tuo a yuge si jaŋ wuo keŋ haache tiina faa Wia teeŋ (Job 34:21 - 22)

Yesu Kirisito bi u titia daga a piba bee wiaa u jiŋ ba kala tuɔ-biina ne

(Jœŋ 2:24)

Dii wiaa "nialij wu-boŋŋoo Wia si joŋo-cheba ba tuɔŋ jaŋ tɔre. Nii-la Wia si bi cheeriŋ joŋo pu ari nii-la kala si bi niaa nyise ma tuɔŋ jaŋ tɔre." (Ps 32:1 - 2)

FOTO LA DAGII BUNJBUNJ FOTO

Foto deen dage baala koo haala si ɣaa haache tiina tuɔŋ ne. Wia teniŋ bula ari ni-yiri deen ɣaa haache tiina ne ka Sitaani kenu titiŋ. Ni-yiri deen bibiine wu-bɔŋŋɔɔ ɣaanin aŋ hihiene dunia kiaa maa.

Wutitii foto deen dage nihuobiine tuɔŋ ari Wia sii nau ɣii. Baalla siaa ari sifiaj choij la daga ari sinyuara siaa si nage ɣii ne. (Prov. 23: 29 - 33)

Dage me nii-la si faasa a nyua siniŋ kiŋkeŋ, dage me nii-la si laa daŋlaŋa siniŋ nina, ka mi dagiŋ nenigi-tiina tuɔŋ si faasa chei u titia nyuŋ. U ne ɣaa nii-la si yie chichei Wia yiriŋ a keŋ si-fiasila kaa mimagese challiŋ. U yie tel a fifirisi u yaraa kala ɣii fa si bi maga duu ɣaa u le.

Siniŋ sima ne, ama si leŋe duu nyisiŋ. Di ɣ-ne ɓugo di tarjpul u yie nage di-ɣ wiile ne a nage diŋ-bɔmuj siip dimiŋ. Ʉj siaa yie ɣaa bugugu. Ʉj bi na woruŋ ɣ bi wiaa ma wuo liliisi, a bi wiaa wuo bul ma woruŋ.

Foto bunjbunj-la le, la na nihuobiine nyun ne. Nyuŋ-la bubuɔŋ, la na nihuobiine chubagilinbuguluŋ ba si tuuro. U tuɔŋ ne puŋ-yiri yiriba kala he. Puŋ-yiri deenba dage haache yiri-la kala si he nihuobiine tuɔŋ ne.

Nuhuobiine tuɔŋ ne wu-bɔŋ-kala piŋ a lili. Wia to Jarimaya le a bula pila ari. "Nuhuobiij kala bi jaŋ wuo jin u nihuobiij doŋɔ tuɔŋ. Kun-kala tuo sii nyisi niaa ari nuhoubinne tuɔŋ. Nuukala bi jaŋ wuo vaaru (Jarimaya 17:9)

Yesu Krisito titia bul wiij deen ne. U si nihuobiine tuɔŋ le ne u yie biine aŋ na sii mu ɣaa wu-zɔmaj koo wu-bɔmuj.

"Wu-bɔŋŋɔɔ, gaariŋ, niaa-kpunuŋ ari niaa haala cheniŋ, a keŋ yaribierij a ɣaa wu-bɔŋ kala niaa nyisiŋ, niaa tuusiŋ, balij ari ni-

yaari wiaa. Wiaa deenjba kala yie lii” nuhuobiine tuɔŋ ne a keŋ disiniŋ.

(1) GAMA-Nuukala si-cho gama zɔmuŋ ŋii. Foto deenj tuɔŋ uu dage nia sii dage u titia ne U ŋii ŋaa haache ne Wia sipaaŋ. Lusifa fa ŋaa Wia tindaaři ne a he Wia puluj-la tuɔŋ. A tiŋ u sii dage u titia wiaa u miira birime Wia diŋdɔŋ ne -a ŋaa Sitaani. Iŋ sii dage ŋ titia lii Wia-nyininj tutuɔ̄-baaniŋ ne. Niaa to wɔŋbięe yuge aa dage ba titia ba. Niaa dɔŋsuŋ yie dage ba titia a tiŋ ba kiaa wiaa, dɔŋsuŋ ma dage ba titia a tiŋ ba teniŋ jimiŋ wiaa. Dɔŋsuŋ ma dage ba titia a tiŋ geri-zɔŋɔ̄-la ba si yie lilaale wiaa, ba bi ba yara kala to u keŋ hiisij, koo niniipiraa ari bangkuroruŋ ari vaagira kiaa ba si yie hihe wiaa, ari Azaaya si chaasa bul ŋii. (Isaiah 3: 16 - 24)

Dɔŋsuŋ ma yie keŋ ba titia bibigisi a tiŋ ba naabalima-ba doho niaa wu-ŋaalaa wiaa, tŋtee-la le ba si lulba, ba naablimaba wu-ŋaalaa. Di nuu ma ne wuo faasa fa u ma yie keŋ u titia yuge ne aŋ yu ari Wia bi nialiŋ sii dage ba titia cho ama nii-la si keŋ u titia muuri ne u cho. (1 Peter 5:5)

Ama u bere nialiŋ si bibigisi ba titia le (Proverbs 8:13)

Di ŋ nii bigi, si ŋ titia le, ŋ yie chei ŋ titia ne, di ŋ ne bi niaa zile pa, ŋ janj chei ŋ titia. (Proverbs 16:18)

No 2 VAHA WIAA U SI BULA PIPI NIHUOBIINE

Vaha u ne chij nihuobiine yaraa wu-ŋaalaa seme dɔŋɔ̄ a didage la yaaraa wu-choolo. Ba-ne ŋ la Ba-choruŋ ari Ha-choruŋ wu-ŋaalaa, a didage niaa haalaa chenij. Haache-deenjba kala ba si daga puŋŋaa ne woruŋ dunia deenj le.

Ama, a chij che-derij a kaa mumu, la janj bul wutitiila wiaa Yesu Kirisito si bula, u jisiŋ bui-balja ne ŋla (2.000) si bala, u si dunia che-derij deenj janj nage wialij si ŋaa Sodom ari Goiral tŋteeŋ le.

U bi si naga ari la wu-čenjcc ŋaaniŋ ne keŋ la, Baala ari Haala kala kaa-kuu juu nialiŋ sii chuɔ̄le Wia koo sikuuri ba, sinyuari diisij. Ama bɔmuj ari hiisi wiaa deenjba kala la si yie ŋiŋaa, ŋaa

worbiee ne a jijuu Nihuobiine tuq. Siniiba, gblele tenij karimiij le ari wongbiee dɔ̄jsun le, kala ɳaa wialij si kej haache kuu juu ne. U bene, ari leele Bachorun ari Ha-chorun wu-ŋaalaa ne Bapuasi-biisiq cho ba yuga a to Siniiba le, ari sujsɔgallɔɔ dɔ̄jsun le aa ɳaa wialij si-bi ba ɳaanij maga, di-baa di-ba ne ɳaa-ba, hiisij yie kej ba titia, ba bubul di-ba ne fa jima Ba bi jaq: Bachorun ari Hachorun wiaa ɳaanij, ɳaa Bapuasi-biisiq kuori wiine.

Guguari-buguu, ma ɳaa lerela ba sii ɳaa Bachorun ari Ha-chorun wu-ŋala ne. Nialij Wia si bene babi disiniq kene a nage Joosef ari niaa dɔ̄jsun. Niaa dɔ̄jsun. Paala bi che di-ba lej wiaa deerja aŋ mimagine zulu-Tiŋ-ɳaa buŋbuŋ nialij si paala bi Wia jin, wu-ŋala ba yie kpu Baala si che nuu haal koo Haala si che nuu bala, Ba ɳaa bil, a didage leele niaa deerja siaa si bi suru wu-jimiij. Di-ba chiq worun a joŋ cheerij a piba wu-bulun che bulun (che-diiliŋ).

Wia bula pila, la si Bachorun ari Hachorun wiaa kaa gbigbieli. Ama la viaba ta a joŋ la harin yiaba. (wu-bɔ̄ŋŋɔɔ) Haache dɔ̄ŋ-kala tuo nihuobiine si jaq ɳaa u bi, u yaraa ka chei, koo u yaraa bi jaq kej disiniq. U yaraa kala ne yie chei ma bi jin ari ma yaraa ɳaa Wia diŋ-zɔŋla u si joŋo pima dia ne? Ma dee bi ma titia tii, Wia ne Tiima. Wia dia bi disiniq kene, ma titia ne saa ɳaa Wia diala ne.

(1 Korintij niaa 3:17)

No 3 TOOŋ TIĘTİJAA NIAA YARAA LE

Tooj wu-ŋaalaa ɳaa didage ari haache ne yie tii ɳ bubugi a kej luobiij a didii kuŋ-kala. Tooj ɳaa puna-la si (kej disiniq) ɳaa disiŋ-tiina ne, a didii kuŋ-nakala, u si na di u to u wongbiij a kukɔ. U zɔmɔ koo u kej disiniq, si paa tuo ɳii titia ne tuɔla si kej haache, wu-vuuri-kala, tutu tuɔla si ɳaa tuo-bɔŋ nihuobiine yaraa la fa si-maga duu ɳaa Wia la si weye dia ne. Ka, nihuobiine leje ta u kej disiniq.

U kej disiniŋ a tiŋ kudiilee la si kej disiniŋ ari disinj-wialin kala la sii ɻaa, disinj-wialin ne ɻla. Təbə nyuɔnuŋ, Təbə-Chanjin ari daalun duoruŋ ligin kej baalaa ari haala kala, ba-fasi bi ɻii naga ba nage ɻii. Wia doluŋ diŋduŋja ne jaŋ wuo laa Təbə-nyuaraa deenba ta Sitaani nisij le.

Nialin sii fa Wia bi jaŋ sei a nyu-nyua Təbə Wia dia tuɔŋ. Beε wiaa, ba jima ari u jaŋ chei Wia tuɔŋ. Ba-paala bi che di ba nyua ku-suari-kala a chei Wia dia tuɔŋ.

Wia nazoo pool bulaa ari ma jima ma ɻaa Wia dia ne, Wia-diŋzɔŋla jujuu, Wia-diŋzɔŋla ne ma le, ɻii wiaa di nuu kala ne chei Wia-dia, la Wia ma (1 Kəritiŋ niaa 3:16, 17; 6:18, 19) jaŋ chei Tiina dia. Wia bəre yaribieri Tiina. U bi kunkala ɻaa Wia teeŋ. La yie dii-kiaa dila kej doluŋ ne a he dime. La bi dime he la didii kiaa di losuŋ ne keŋla ɻ yie dii kiaa vɔge ne. Ama yaribieri Tiina bua-na-kala le u yie bubul ne pime, pime.

Yaribieri tiina bi vɔge, Wia teŋbininj tuɔŋ, ba bulaa ari luobii-tiina ari sinyuaraa maga di-ba yaga ari tabiaa a kpu ne (Deut 21: 18 - 21)

Luobii-Tiina ari si-nyuara bi jaŋ dieni aŋ summi. Di ɻ jaŋ dii-kiaa aŋ pipiŋ doŋ durduŋa u bi jaŋ dieni ka ɻ lilaale geri-kɔsumoo (Proverbs 28:7). Ma liisi kuoru kubala wiaa, u fa kej kiaa ne, aŋ-pe ɻaa luobii-tiina, u suba a mu juu Wia nyiniŋ a na həeŋ. Si-nyuaraa wu-boŋŋoo la bi jaŋ wuo diise ba.

La ta joŋ-ba ari la bi wiaa woruŋ ɻaa. Wia bulaa, u niŋ wiaa tuɔŋ ari si-nyuaraa bi Wia kuorila tuɔŋ wuo juu. Siniŋ ɻaa kudiili siŋ-ne, ɻ ne die ɻ yie bugi ɻ nyuŋ ne ɻ bira bi woruŋ ka-tiŋ. ɻii wiaa nialaa si yie nyu-nyua siniŋ, ba yie ɻiŋaa wu-tɔɔnuŋ ne. A krukpu doŋo a ɻiŋaa wialin si.

Siniŋ nyuɔnuŋ yie leŋ ŋ-ŋaa ni yaari-ne. U paala ŋaa ni-yaari wii ne di ŋ-ne nyua siniŋ bubugi (Proverbs 20:1) Nialiŋ si-cho siniŋ yiyalle, ba cheye ne Wia teen, bee wiaa, Wia bula. Ma sichoɔrɔɔ ma he nyinij tuɔŋ ne. Ma yie chɔsinij jige ŋii Wiaa Wia joŋ cheerij pima ne.

Hiisij jaŋ keŋ ma-na si-nyu ari-babii-bala-la, ari nialiŋ si joŋ siniŋ guoli dɔŋŋo le pima, ma nyu-nuyuaa (Isaaya 5:22). Ma si leŋe disiniŋ ŋaa ma naan-j-bii. U cheyiŋ ne. U yie pima ŋii halii ma nyua a bubugi wutitii, ma-jima ari nibɔŋŋɔɔ bi jaŋ Wuo juu Wia kuorila tuɔŋ. Ma si matitia nyisu Nialiŋ sii ŋaa wu-boŋŋɔɔ, viu-kpaara ha-chere ma bi jiŋ ari tuɔ-bɔŋ tinqaa bi jaŋ wuo juu Wia kuorila tuɔŋ? Ma si ma titia nyisu. Nialiŋ sii ŋaa disiniŋ ari nialiŋ sii-kpaare viua ari nialiŋ siu gɔllo chiche niaa haalaa ari baalaa koo haalaa balia sii ŋaa wiaa deenj-ba ba-kuŋ kala bi jaŋ juu Wia kuorila tuɔŋ (1 Korintij niaa 6: 9 - 10)

Haache la nihuobiine sii ŋaa u yaraa le babi zoŋ. Ba ne ŋla disiniŋ naanij vuiaa kpaarij ari hillinj. Niaa keŋ dɔŋŋo birime diŋdɔmɔ a yuyuo dɔŋŋo a keŋ yaribierij a keŋ baanij ari chiqchenliŋ. Ba yie keŋ ba titia kaa pipore dɔŋŋo le a keŋ yaribierij a nyua siniŋ bubugi.

Nialiŋ sii ŋaa wiaa deenjba bi jaŋ juu Wia kuori-la tuɔŋ (Gala sia-niaa 5: 19 - 21). Ma si sininjyua-bubugi ŋii, jaŋ cheema, ama, ma leŋ di Wia diŋzɔŋla he ma le (Eph 5:18) Yesu Kirisitoi yire nuu-kala Lii-nyuɔsuŋ si kene ma leŋ duu kɔ mi-teen a nyua Liŋ. (John 7:37)

Niila kala Lii-nyuɔsuŋ si-kene kɔ mitefen na-liŋ. Nuu-nakala si bi moribiee kene duu ma ku-yɔɔ kudillee dii. Ma kɔ yɔɔ Wia niij wiaa. Ma bi jaŋ tñi kunjkala (Isaaya 55:1)

Nii-la kala si jaŋ nyua liila misi jaŋ pu. Lii-nyuɔsuŋ bira bi jaŋ kenu da. Liila misi jaŋ puu jaŋ birime liibulo u tuɔŋ a bubul a pu miisi-la si bi dere.

(John 4:14)

No 4 GULUJMULUJ WU-ŋAALAA

Guluŋmuluj bul yariwiij ari nadaa-yuaré wiaa ne. Di-ba ne si u ŋaa wii-kala u bi cho duu-ŋaa wii-la aŋ pe keŋ hilliŋ pe. A ŋaa wiaa titiŋ chingŋaa, dɔŋɔ ba le, ŋaa wu-ŋɔŋ ne, a kii hilliŋ (1 Samuel 15:23)

Yariwii-tiina la si via, u tinqtingŋaa ka kpu u titia ne. Wii-la u si-kenē ne, kialiŋ u si-cho duu kene, wiaa duŋduŋŋaa ne u yie bibiine. (Proverbs 21: 25 - 26)

Joshua bul ŋla ne, a pi Iziral tingŋaa. Ma si hada hɔŋ pei, ma ŋaa lima di-la mu kire laa tinqteeila (Judges 18:9). Nuhuobiine ŋaa yariwii-tiina ne aŋ-pe fiale maa, Wia niij wu-ŋaalaa ma le. Yesu Kirisito bula ma ŋaa kukeri aŋto boi-wiela juu (Luke 13:24) Nii-la kala sii-che kiaa u yie na-ne (Matt 7:8). Niaa tiŋ Wia kuorila wiaa a yuyuo dɔŋɔ, ni-duoruŋ wuwalime di-ba kaa loriko laa (Matt 11:12) Di-la ne bi siifiasinj kene, la disinj wiaa le, la diŋsinj jaŋ suu. La bi Wia chuɔle, u ŋii yie leŋ la-bi Wia niij wiaa ka che muama. La bi sei ari wialij Wia sisi u jaŋ ŋaa pilä. ŋii saa yie cheila ne. Di Wia bul wiaa piŋ jiniŋ Sitaani yie bul di-ŋ leŋ di chie koo Tapulii-dɔŋ, tapuliliila bi-jaŋ yi ka ŋ suuŋ a bi laa tanij na. Bee wiaa ŋ bi Yesu Kirisito wiaa laa dii.

Wia bula, dima ne nii-Wia yikoroo jiniŋ, ma si nyu-duonj keŋ, ari ma Naabalima-ba fasi yie keŋ wiaa chichei ŋii. (Hebrew 3: 7, 8) Niaa yuga Wia si-biba laata, atiŋ ba sii-che ba titia tuɔtore tapulluŋ wiaa. Ka tapuliliila ha-bi yie chiemij ma tapuluj tuo kunj. Gulujmul-hɔruŋ ne ba yie ka ŋiŋaa hil-wii kala ba si cho, wunyiariŋ aa nyia wiaa, ba-kala jaŋ chiq tanjla jeeŋ harinj. (Rev 22:15)

Ma si leŋe nialiŋ si vuga didage ma wiaa. Di-ma nii ŋaa ŋii. Ma jaŋ keŋ disinj Wia sipaŋ mi-ne ŋaa ma Tiina Wia (Ref 19:13).

Ama niaa jaŋ bulaa pima, ma pieſe vuguraa di-ba dage ma wiaa pipima vugiri-diisij le. Nialij sii nyia-wiaa a nyi-nyise niaa. Ba yie bul, ma pieſe leele a na niweyee le. Ma bulaa piba a bul ma jegile nii la Tiina Wia sii dage la ɻii. U si ma si vuguru diisij juu a si vuguru diisij wiaa jegile nii. Wialij ba si bulaa pima bi jaŋ wasema.

Tenij deej ma si karima, Wia bul wiaa pipima ne, aa yire-ma di ma. Lii ma-haache bale aŋ joŋ ma titia-ba miisaa pu. Ama Gulunmul-hori-tučla ma si kene yie bi leje ma bi biine di ma joŋ ma tučŋ kala a pi Wia. U yie leŋ fawulluj kej ma ne. Di-ma-ne joŋ ma-titia a pi Wia. Ee ne? Mi-naarbiiriŋ ari. Mi naŋdɔsun ee ne ma jaŋ bibiine? Bee ne jaŋ tii. Mi jaŋ wuo guguoli guguaraa ari dunia tučtore wu-ŋaala tučŋ? U si maga dimi jiŋ Yesu Kirisito wu-zom̩ la, u ne ɻaa yarifialaa yarifiali kielij la si jaŋ wuo jigi u le. U Tula, u ne mii-deej deej la si kej tučtorun. Ma jaŋ suoma nina wialij kala, ma si jaŋ leje ta. Di ma leje Yesu Kirisito juu (he) ma tučŋ Nuhuobiine fawulluj ari suuŋ bira bi jaŋ leŋ ma ɻaa Sitaani yosi. Ama Kirisito kɔ duu laa nialij si-ɻaa suuŋ yosi ne a ta ba miisi kala le (Hebrew 2: 14 - 15). A tŋ ma digiliŋ si bi nii ari ma tučŋ nage gulunmuluj wu-ŋaala nage hili-wiaa ari tuč-dol wu-ŋaalaa.

No 5 KPEYE TIJTIJAA NIHUOBIINE TUČN

Kpeye ɻaa kubɔŋ ne si kej baanij. Baan la si he u tučŋ ne yie kenu kaa titiŋ. Nihuobiine tučŋ ma u yie he dime ne, kpu-dɔŋo ari yuosi wiaa diŋdundurŋaa ne u kej. Iŋ yie wuo dii kenyiri aŋ-ka, u ha-yie piagalilii. La sei ari baanij yuga, Ama la leŋ di Yesu Kirisito laa-la ta. Ma si baanij le to, u yie kej ma hihe wiaa le ne. (Psalm 34:8) Baanij ɻaa kubɔŋ ne aa chei wiaa (Proverbs 27:4). Ma joŋ ma baanij bil. U-ɻaa ni-yaari wii-ne dima ne laa wiaa hihe ma tučŋ

(Eccl 7:9) Ma joŋ baanij naniŋ ta (Col 3:8) Fawullubaa yuga ne a yie nyu-nyua sinij di-ba nyuŋ dol. Di baa ɻaa wu-bɔŋlɔc koo di

nuu-ne ɻaa wii-ba le. Ama u saa naga dimij huoŋ ne, ba kaa chichɔ sinij (Deut 32:33)

Haache Tiina teeŋ, wiaa ɻaa timij sima, ama Wia nii-dögise wu-boŋ ɻinaara. Yesu Kirisito bula cho ɻ dögö Tiina ari ɻ si cho ɻ titia ɻii (Mark 12:31) Wia bula pila ari u joŋ la wu-boŋŋoo chela. Dila ne seye dila jaŋ joŋ la dögənŋiŋ tiŋŋaa, si ɻaa wu-boŋčla a che- a (Matt 6:12). Wia bere niila sii gurime wiaa, wu-boŋ-la si he nihuobiine tuŋ ne ɻaa laaliŋ yuonuŋ ari challiŋ, liisa jaasiŋ. Tuččorun maga duu he nihuobiine tuŋ ne a dieni.

CJCD 3M3S IS HĘ NUHUOBIINE SEMES

Dimij ne nyise Hawa gaariŋ la le u chei ba di Wia pege. A tiŋ bee wiaa ba duu pege fa zomo ne woruŋ. Sitaani yaraa faa-bibieri Adama ari u haala Hawa nyuŋ. U si na di-ba keŋ doluŋ dunia le. Ba-di Wia kala ɻaa ku-bala, Sitaani ɻaa u miira laa u-na Sitaani yaribieriila u si kene. ɻii ne u bibiine woŋbiee la u si jaŋ to a chei Adama ari Hawa sima-la ba-di Wia pege, a sene na woŋbiin a wuo chei ba-di Wia pege fa si zomo ɻii.

Yaribieri-la titia ne saa ne nuhuobiine tuŋ. Ba ne na, ba dögənŋiŋ tiŋŋaa hōnuŋ zomo, ba tuŋ tɔr̥, ba dögö yie mu keŋ ba hōnuŋ-la chei. Suuŋ jaŋ wuo to ɻii-le a juu, ɻii-titia jaŋ wuo ɻaa baala ari haala pege. Di ba ne na baanij di ba yaraa faasa bibieri kinkeŋ wii-kala jaŋ wuo ɻaa u le (Proverbs 6:34) Tintimii-na-kala le yaribieriŋ he dime. Nialiŋ ma si paala bere dögö ɻaa ɻii ne. A tiŋ ɻii ma sii tiŋ ma tintiŋŋaa.

U saa maga ma keŋ Wia chono-la. U si joŋo he ma tuŋ U diŋzŋoŋ-la doluŋ le (Roman 5:5) Di ɻii si wuo chei, tintimii-la Wia si joŋo pima. Ba tiŋtini yaribieriŋ jaŋ leŋe duu ɻaa pei.

No 7 YIBIU TULTIUJAA NIHUOBIUNE TUUC

Yibij si he nuhuobiine tuçj dage haache yaribierij ari moribiee chonuj ne. Moribiee chonuj ne jaa wu-bɔŋ-kala naaline (1 Tim 6:10) Kongo le yinggaa dɔ̄nsuŋ yie faasa dii muŋliisiŋ a vɔ̄go yere-suu. Yaribie yi Tiina bi cho duu pe summoo le, ama u yie wuwalime duu kej dunia kuŋ kala ne. Yesu Kirisito bulu, ma si kiaa che bil ma-titia le dunia deenj tuçj. Dunia le pugumaa jaŋ dii dɔ̄nsuŋ aŋ-ka dɔ̄nsuŋ ma suu, Gaaraa ma jaŋ juu gaa-paa dɔ̄nsuŋ. Ama, ma che kiaa bil ma titia le Wia jaŋ le. Lee-la pugumaa sibi jaŋ wuo dii, ba bi su maa, gaaraa ma bi jaŋ wuo gaa-paaba ma tuɔ̄biinnaa yie he lee-la ma kiaa si- he ne.

(Matt 6: 19 - 21)

Ba yage Ekaŋ ari u kaala niaa kala ari tabiaa, a-tiŋ ba si cho moribiee ari genniŋ wiaa (Joshua 7) Judas Yesus Kirisito haritoor-la yuo daasiigu a-tiŋ moribiee chonuj. U joŋ u Tiina Yesu Kirisito nihiaŋ aa yalle ne.

U bi naga moribiee ne jaa Sitaane. Ama moribiee chono-la si he ŋ tuçj ne jaa Sitaane. Niaa yuga baala ari haala sii chei ba titia ba ari ba niaa sii chiche moribiee a yiyuo kpeŋ a titɔ̄se tɪŋtɔ̄so a guguu janij, di-ba dii moribii-balaa. Niaa si-cho di-ba kej moribiee aŋ bi che di-ba yaraa liŋ. ɿii ne yie leŋ ba gigaa a kpukpu niaa, a leŋ niaa yiyuo ŋmeniŋ (daasiigu). Moribiee chonuj ari nialiŋ si kej yaribierij, tutooro yuga. Nialiŋ si cho yiriŋ ari doluŋ diiniŋ, a cho di-ba biben badɔ̄nsuŋ tinggaa. Ba cho ba-kej moribie a didii doluŋ summoo nyuŋ. A cho di ba wii-chuɔ̄luny yiriŋ yiyire a kii Wia. Niaa deenjba yie beŋ Wia-bie Kirisito si kej kenyiri ɿii ari Kirisito aŋ bi-ba wiichuɔ̄lun ka-to, ba yie via Wia chuɔ̄lun (Maak 9:38)

Yesu Kirisito bulu ma po ma titia le a tiŋ yaribierij wiaa, bɛe wiaa nihuobiine si kej kialiŋ dee bi tii u kej miisiŋ (Luke 12:15). Ba-

səgul sunsəgul-kubala a tige kuoru kubala le. U bul ɳla ne, u si kuoru kubala ne fa ne dime, a pere u baga a na kiaa woruŋ ɳii ne saa. U biine U tuɔŋ le a bul, mi bira bi lerij kene di me tuɔle mi kiaa, ee ne mi jaŋ paa? ɳii ne u bula puu u titia, ɳla ne mi jaŋ paa. Mi jaŋ ɳmoo virisiŋ-deenba mi si kene ta aŋ wasa saa kubalaa. Mi jaŋ joŋ mi kuorimiaa ari mi kiaa kala tuɔle dime. Aŋ bula pi mi titia, a bul mi nyuŋ sima mi keŋ-kialij kala mi siiche. Mi jaŋ dii jise ari jise. Mi jaŋ ta jia a dii kiaa ari tuɔtɔruŋ. ɳii ne Wia bula pu, ni-yaari titanij deen. Mi jaŋ leŋ di ɳ suu. Kialij saa ɳ si che a bil ɳ titia le kubee ne jaŋ dii? ɳlaa ne saa u jaŋ nage a pi nialij si che kiaa bibil ba-titita-le aŋ bi Wia kuori-la che. (Luke 12: 16 - 21) Di nuu ne dii dunia kuoruŋ kala aŋ bi miisij kene bee kuŋ nyuurii ne u na? Nyuuri-kala tuo (Maak 8:36) Mi bula pima ma si ma-titia walumu a-tige kudiilee-la ma si jaŋ dii a keŋ doluŋ koo ma si ma-titia walumu a-tige gennila ma si sii che di-ma lilaale. Ama che Wia kuorila, u jaŋ joŋ kiaa deenba kala pe pima. Bee wiaa ma tuɔbiina yie he lee-la ma kiaa si he ne (Luke 22:24)

No 8 SITAANI WU-ɳAALAA NIHUOBIINE TUɔŋ

Ma nyimma ne paa Sitaane, ma, ma saa cho di maa paa u tuɔtore wiaa ne dunia di-suomuj kala le ne u paa ni-kpuuru. U titia bi wutiti kene ɳii ne tii, u bi wutiti ka to. Di u nii nyia wiaa maa, u-ma nagisij ne paala ɳii. U-paala ɳaa wu-nyaru ne, a ɳaa wu-nyiaraa kala nyimma maa (John 8:44).

Wu-nyiarij mua ma ɳaa kubal-ne nialij si to woŋbiij deen, babi yiele kala kene ari ba jaŋ keŋ miisila sibi dere. Wia bi wiaa nyia koo nuu-kala sii to Wia ma bi wiaa nyia (Isayah 1:2). Di-la nii to Wia aŋ nyinyia wiaa, la he birimiŋ tuɔŋ ne timm! La wu-bulaa ari la wu-ɳaala kala bi wutitii kene (1 John 1:8). Ama la nialij si he to Wia kuorila tuɔŋ aŋ ɳiŋaa la titia tuɔtore wiaa. La yie keŋ niaa kiaa lilaa dolluŋ a Ɂollo ɳaa daalusuŋ, a kpukpu niaa, aa kpaare viuua, a kala ɳaa wu-nyiarij ne.

(Rev. 22:15) Wia bi wu-nyiarij cho, di ɳ-ne bul wii a pipi ɳ dɔŋo Tiina aŋ nyiaa wiaa pe. (Proverbs 6:19)

No 9 CHAÑWULUÑ SII DAGE NJI NIHUOBIINE TUÑU

Chañwuluñ ka dage njii nihuobiin kala tuçŋ tuc-biina si he u le. Njii la ne daga ari nj keŋ disiniŋ ne. U-ne ñaa tuc-biin bœñjœla si keŋ disiniŋ. Di ba ne he nj tuçŋ nj yie njiaa (wu-bœñjœc) haache deen, deen ne. Nj paala bi nj-titia wu-ñaala nj sii ñaa jinj.

Tuc-biin bœmœla ne yie keŋ tuc-chei kukœ, ba joŋ cheerin pipila, buala si maga di-ba bese U le. Na di u ne ñaa wii-chei, u yie nage ari u suba ne, a nage ba si joŋ hœŋ á he nyiniŋ le u fiasœ nage njii hoi! U bira bi tuc-biin zœŋ-kala kene, a-tinj u si joŋ u yarida kala ta wiaa, aŋ tutœ wu-nyiariŋ hariŋ, a ninii Sitaani niij. A pe jijegili wu-nyiaraa ma niij. (1 Tim 4: 1 - 2, Hebrew 10:22)

No 10 SIIJ WU-BUL-IAA A TIGE NIHUOBIINE LE

Siiŋ ka dage, Wia siaa naa-na wii-kala si he nihuobiine tuçŋ ne. Nj-bi jaŋ wuo keŋ wii-kala faa Wia siiŋ le, si nage nyiniŋ. Njii wiaa u jiŋ wii-kala si he nihuobiine tuçŋ ari wu-faali kala si he dimœ Wia jimœ. Nj bi jaŋ wuo kaa faa, a ñaa wiaa birimiŋ tuçŋ, koo Tiiŋ tuçŋ koo buotuon tuçŋ koo leena-kala. Wia naa nane. Foto deen tuçŋ siaa ari ba sisi nihuobiine siaa ba-kala ñaa kubala ne.

No 11 NAÑDELIMIN MA NII DAGE NYINNIJ DIINNIJ NIHUOBIINE TUÑU

Nañdelinj-bie la ka dage nyiŋ-la si gonli nihuobiine tuçŋ ka dage Wia chonon la ne gonli wu-bœŋ njiaara tua-lœrunula kala ne. Wia bere haache, u cho nihuobiine u bi cho di nihuobiine haache bala kpuu. Ama u keŋ kenyiri ne woruŋ a-tinj ma wiaa, bee wiaa u bi che dima kuŋ-kala lel. Uu che nuu-kala birima lii haache bala lene. (2 Peter 3:9) Yesu Kirisito kœ duu laa che-diiree ne ta, di-

haache diiree kubala ma birima lii u haache wu-bonjoo lale, nialij si he Wia jan ma tuqj yie faasa tore ne. (Luke 15:7) Nejdelimiij maa bul Yesu Kirisito challij wiaa ne. Wia piebiela ne qii. U ne laa dunia haache ta (John 1:29)

No 12 WIA TIJDAARA TUQJ WIAA

Wia tijsaara ka, dage Wia ne, Wia che duu-bul wiaa a pipi nialij ba si nyisa ba chun haache yu-qiéla di ba wuo birima lii-ba wu-bonjoo le aq lej di Wia pullumuj ku-juu ba tuqj a chaane chanana.

No 13 KOKOMO SII JAA WIALIJ NIHUOBIINE TUQJ

Kokomo ne qaa Wia dijzony-la, dijzonyla sii dage Wia wutitii-la ari wialij si maga di-la qijaa a jin ari qii Wia si jan dii dunia sariya. (John 15:26) Di-ma ne-bej fotola le, a na kakomo duu goqli nihuobiine tuqj. Kokomo bi jan wuo lel leela haache si he.

Foto-deej sii dage qii, di q tuqj ne nage-qii, bula pi Wia a suri q tuqj a puu, a lej di u pulle a chaane he q tuqj le, q laa Yesu Kirisito wiaa dii, u jan laaj ta. (Act 16:31) ari wia si bul qii.

U bula ari u kej q tuqj birime tuobiij zom, di-ba qaa tuobiij-faliaa q tuqj le. (Ezekiel 11:19)

FOTO LIAMIJ

Foto liamij deej, la sii-bej, dagila nihuobiine tucla si-miira (lii) U wu-tuqjoo qaanij le, aq suoma tuto Wia.

2

Wia, wiaa kej niij woruŋ a didii U niiriŋ kala baliamij nyagaga. U jaŋ wuo tɔɔ juu yi leela ŋ dima ari Wia diŋzɔŋ-la si chej doŋo dime, a mu chej ŋ guloo ari hangbeliŋ tuŋ nuuŋ si ku-yi doŋo leela (guoli dɔɔŋole).

U, yie bubul ŋ tuŋ wiaa, wu-ŋaaliala kala si he baala tuŋ koo haala tuŋ.

Wia niij niaa weye a kej niij a kii sia niiriŋ balia kala sii dii ŋaa nyagaga. U yie wuo tɔɔ juu nihuobiine, a kej u dima ari u-miisiŋ kaa pɔrɛ dɔɔŋ-le. U yie wuo jiŋ nihuobiine tuŋ ari u tuɔ-binaa kala (Hebr. 4:12)

Wia niij wiaa liisila, di la jiŋ ari haache time ne ŋaa suuŋ. (Rom. 6:23)

Bala-ne nuu-kala jaŋ suu, ka ŋii harin le. Wia jaŋ dii u tima sariya. (Heb 9:27)

Ama nialij si ŋaa fawuluba ari nialij si bi yarida kene ari nialij si kej daalusun, aa ŋaa wu-bɔŋŋɔc ari vui-kpaara. Ari nialij kala sii nyia wiaa ba jaŋ. Joŋ ba he nyiniŋ sii dii a nagese jiribiŋ, ba jaŋ suu, suu-liamiŋ nyiŋ-la tuŋ. (Rev 21:8)

HAACHE LA ɿ SI JIMA ɿ TUɔŋ LE

ŋii harin le, ŋ-si na Wia tiŋ daari-la, si kori nyu-kunkogu-la. Ka dage ari haache ne ŋii. U ŋii ne dagila, la jiŋ ari la kej haache ne Wia teen. A dagila ari la machie jaŋ suu. La yarila, la si cho kiŋkeŋ ari genni-la, la sii laalu a dii kiaa kudii-zɔŋ, la, jaŋ nii sima, a pila titia. La tuŋ-biŋ wu-ŋaala la le a pe-la titia tuŋ-biinaa le, ari la jaŋ suu a pua-di tiŋ dii la yaraa kala.

Ama la-dima ari Wia nidimala jaŋ he dime a mumu wuu. Di ma, machie laa sipaŋ lii chiŋ ka di Yesu Kirisito na kɔ. Bee wiaa, la kala jaŋ mu-chiŋ Yesu Kirisito
sipaŋ duu-diila sariya. Kirisito jaŋ tiŋ nuu-kala mage ŋii u si tima mage dunia deen le.

Di-ŋ ne faa ɳaa wu-zɔŋŋoo u jaŋ joŋ wu-zɔŋŋoo timiŋ. Di ŋ-ne faa ɳaa wu-bɔŋŋoo maa u jaŋ joŋ wu-bɔŋŋoo timiŋ. (2 Korintij-niaa 5:10)

Daha, la na ari haache diiree suomo jigili, Wia niŋ-wiaa. Aŋ suriu, Uu tuŋ di-Wia chonola ku-juu. Wia nidimala suomi a chaana he birimin tuo-la u-fasi kene a ɳipaa haache wiaa le.

U tuŋ le, Wia ni-dima-la leg pullumuŋ kɔ a juu u tuŋ, a kiri-biriŋla kala tu U viviiri di-Wia pulluŋ-la ne kɔ he ŋ tuŋ birmiŋ yie fa lel ne. Haache dage dahan ari puŋ-yiribala kala si he ŋ-tuŋ ba-kala jaŋ fa, aŋ lenŋiŋ. Mi-naŋ-bii kpiana-ba nuu na kala sii karime teniŋ deen, len di Yesu Krisito, dunia kala pullumuŋ la ku chaana he ŋ tuŋ. Birinla ari Staani biriŋ-tiŋ-timia-la kala jaŋ lii ŋ tuŋ ari u sii-dage ɳii foto deen tuoŋ.

Yesu Krisito si, mi-ne ɳaa dunia pullumuŋ nii-la kala si to mi harin jaŋ he pulluŋ-la si keŋ miiisin tuoŋ. U bi jaŋ veŋ birimin tuoŋ (John 8:12)

ŋ-bi jaŋ wuo yuo kiri-wu-bɔŋŋoo ɳaanin ta, di--ba Lii, ŋ-le ŋ titia doluŋ le, koo ŋ titia wu-jimiŋ le, koo niaa dɔŋsuŋ wu-jimiŋ. Wiila si jaŋ, ɳaa mɔli piŋ ne, u maga di ŋ jiŋ ne ɳla. U ɳaa wu-kuu-ne a ɳaa wu-zɔŋ. Ama waŋ-la, ŋ sisi to ne, jaŋ leŋ di Yesu a Krisito pulluŋ-la ku juu ŋ tuŋ, biriŋ-la si ɳaa haache jaŋ fa lel (viiri). La na chene ari chanwulaa ma, Wia ne pɔso. La yie na birinla muuro mua-pillii titii. Ka pullu-la dere. Yesu Krisito ne ɳaa wii-pɔssuŋ tuoŋ- pul-tiŋŋaa teeŋ (a pituɔ-pul-tiŋŋaa).

U si mu juu wii-chuole dia Jerusalem le, u Kiri nialin dɔŋsuŋ si-yɔɔ kiaa a yiyele dime, u keŋ-ba tabul ba ari moribiee bi-saa ta ari ba-kpasiniŋ ba si hɔŋɔ nyusuŋ a yiyele Kolikoliba, aŋ bul ba-ŋmurŋsa Wia teniŋ le a bul ɳla ne. Ba si Wia dia ɳaa wii-chuole dia ne Ba chichuolu. Ka ma miira joŋo pi gaara

(Matt 21:13)

Di Mi-na Wia bie ne laama ta, mi sene laama ta di-ma tii-ma-titia
(John 8:16)

FOTO Toriminj

Foto Toriminj deenj ka dagila wialinj si daga teje ne ari baala sene miire U-wu-bɔŋŋɔɔ ḥaanij le ne. U leele na di tuɔtɔruŋ, faa sa yuge U tuɔŋ. U bira jinj ma worun ari U haacheba yuga Yesu Kirisito suu ba-wiaa ne daagesee nyuj. U si na daagese la, U ne ḥaa, Wia tindaru-la si dage Wia niij wiaa pupu. A kej U tuɔbiina kala yere pu muno muno. (a kej U tuɔbiina kala kpa kpaapu) U tuɔŋ chei U wu-ḥaalaa ari U wubiinaa le, tuɔchei ari nanige kala kenu. U titia, haacheba le. Wia chaasa dage worun a tige Yesu Kirisito le, chono la U si kene. U na kej tuɔŋ, yere piŋ ne muno-muno U tuɔŋ kala chei. Teje na, U si suomo Liise Yesu Kirisito, Wia Bile wiaa wuo yuo Sitaani ari U haritooroo kala. A tiŋ ba haache ba le. U ne laa la suuŋ suu daagesee nyuj di Wia wuo-joŋ la. Wu-bɔŋŋɔɔ pila (chela) Tejenä Yesu Kirisito ba si viiru aŋ sua sɔhuŋ nyuj-chuulo a chuu. Ba kpaasu a joŋ heŋŋee he u nisaa ari u naasij kala le U suu daagesee nyuj a tiŋ la haache ba wiaa.

U kɔ a juu u dia ne, birimiŋ fa lel aŋ ka pulumuŋ. Saa tuu yi dia bubuŋŋɔ, a didage la qii haache tiina si miire U wu-bɔŋŋɔɔ hariŋ (ḥaanij le) Aŋ birime U tuɔŋ kala ari U miisiŋ kala a tuto Wia. Iŋ sii karime wia niij wiaa tenij deenj. U le, ŋ-janŋ na ŋ titia kala a nage Baduuri (beenanjtere) U jaŋ leŋ di-ŋ jinj ari ŋ fa kɔ Wia teeŋ, aŋ via u niij wialinj. U yuo dii, a biine tuɔŋ le tuɔŋ cheig yuga. U bibiine tuo-cheeri wiaa u tuɔŋ. U-bula pi-niaa ari siifiasiŋ wiila kala sii walumu. Siliiriŋ pipelle belele. U yire Yesu surisa kkpagime ŋ suomo tii ŋ titia a leŋ chonala, Wia si joŋo piŋ juu he ŋ tuɔŋ.

Yesu challij chesiŋ, a liisiŋ wu-bɔŋŋɔɔ ḥaanij le. (1 Joon 1:7) Joŋ tuɔ-pulla pime. A Joŋ nidij-zɔŋ ja wu-teŋ bubul la ma pime. (Psalm 51:10)

Bira, Wia niij wiaa bulaa. Mi tuɔŋ tɔrɛ nialij si kej ba titia muuri aŋ sei birima lii, ba wu-bɔŋŋoo ɳaaniŋ le.

Ba ne nialij si sei mi niij (Isaiah 66:2)

Wia nidiŋzola kej Yesu niij wiaa pulla pila. U bulaa pi gberɛku la a bul mi joŋ ŋ wu-bɔŋŋoo cheŋ ne (Matt 9:2)

Ka-U Haa biben daagese, a na challa si-lii Yesu le a kpaare daagese-la tuu. U laa dii ari challa si lii u yaraa le ɳii tiŋ. U wu-bɔŋŋoo ɳaaniŋ ne Wia teeŋ.

U suomi bubua pulole a jijiŋ ari chugusu-la u si chunŋa, nuu-ne laa ka u na wiese Yesu Krisito ne niila si na heela la-fa-si jaŋ na a tiŋ la wu-bɔŋŋoo wiaa.

Ba ɳmobu a he nawillaa, a tiŋ la wu-bɔŋŋoo la, la si ɳaa wiaa. La fa sisi na heela miira ɳaa u le. (Isaiah 53)

Nidiŋ-zəŋ-la lii Wia teeŋ u choŋ woruŋ u-ne he le. A didagiŋ wii kala, ŋ si disiniŋ kala kej ma di-Wia pege, ŋ tuɔŋ le, Ari u si-laa Yesu wiaa dii, u leele jima ba joŋ u haache cheu ne ɳii ne tii. U laa (titia a jin u liisu wu-bɔŋŋoo. Kala ta aŋ wasu.

U leele laa dii, di nuu-kala ne laa Yesu wiaa dii u bi jaŋ suu (John 3:16) La si mere Krisito le ɳii, ɳii ne u joŋ u challiŋ jaase a tiŋ la wu-bɔŋŋoo chimij di Wia wuo joŋ la wu-bɔŋŋoo chela. Wia kej zile yuge la teeŋ (Eph. 1:7)

Nagibɔŋla ari tuobiŋ bɔmɔ-la nahuobiine si-kene. U leele biina mu yi u haache-ba le, a sei joŋ u tuɔŋ kala pi Wia la si laa sipaaŋ dage u chonuŋ puu.

(1 John 4:19)

Foto deen le, la-na, pusula si he Foto-la tuɔŋ. Ba-kuŋ kala ka dage haache yiri yirila-na kala si he nuhoubiine tuɔŋ kuli harin. Ari ɳii kala la ŋ jima ari Sitaani bi cho duu lii u diibiinii-la le. U yie beŋ harin a cho duu miira mu juu dia. ɳii ne Tiina Yesu bula pila, biben woruŋ aŋ-pe chichuale Wia buaa na-kala a wuo kiiri-Sitaani ta duu fa lel la woŋbiŋ le. (James 4:7)

FOTO NE SIMII

Foto deen ka dage Yesu Kirisito haritoori-la si na yarifiala jaŋ kęŋ misi-la si bi dere a tege la laatara Yesu Kirisito si suu daagese nyuŋ wiaa "U jaŋ wuo bigisi u titia le ari la Tiina Yesu Kirisito si suu daagese nyuŋ dunđduŋa wiaa. A tiŋ u si suu ŋii, u naga ari la duu kala ne suba. ɿji wiaa, mi ta jia ne dunia kiaa le. Dunia kiaa ma ta jia mi le." (Gal. 6:14)

"Yesu si suu daa-gese nyuŋ ŋii di la via haache wu-ŋaala aŋ ŋii-ŋaa tuɔ-pul wiaa"

(1 Pet. 1:24); Yesu Kirisito haritoori la si kpu dunia wu-ŋaala ta. Wia bula piila di la tuto Wia diŋ-zoŋ la niij le aŋ via la titia tuotori wu-ŋaala.
(Gal. 5:16, 25)

Ba si wuri Yesu Kirisito genning aŋ kenu kaa voo piila-la le, u hę baala deen boyę le, ari kpasiibiee la ba si kaa viiru woruŋ. Ba-dęgsuu la haache ba wiaaa ne bee wiaa, "Hee-la u si na ne laa la ta." (Isa. 53:5) Herod ari u laaliyuoro momu le, ba si viiru ma, ba joŋ sɔsŋ nyurjchuulo si nage kuoro nyurjchuulo a chuu. Ba fa si maga di ba joŋ selme kuoro nyuŋ. Chuulo chuu, aŋ joŋ kuori daantiga he u na-diŋ le aŋ tuu kpirim u sipaaŋ a momu le a bul. Juu tinnjaa kuoro, ŋ kuorun bi jaŋ dere. Ka ba tu nantuoruŋ a heu le aŋ laa daa-la a ŋmoo u nyuŋ le. Ba si momu le dere, ba kenu kaa mumu di ba kpaasu mere daa-gesee nyuŋ. (Matt. 27: 27 - 31)

Niaa yuga si joŋ ba titia ari ba ŋaa Yesu Kirisito haaritooro ne aa chichuolu, a didi kudiilee la u si si di ba di a lilise u wiaa, aŋ yiyyi Wia yiila ama, ba wu-boŋ wu-ŋaala naga ari ba wasa kpaasi Yesu Kirisito Wia bie mere daa-gesee nyuŋ ne.

(Heb. 6:6) Nuu-kala si yireme, 'mi Tiina, mi Tiina', dee bi jaŋ juu Wia kuori-la tuɔŋ, see nialin sii ŋaa Wialin mi Nyimma si hę Wia-jaŋ si daga.

(Matt. 7: 21 - 27)

Suu Yesu suuŋ.
Rom. 6:6

"Iŋ suba ne ka ŋ
missin faa Yesu
Kirisito le wia
jan."
Col. 3:3.

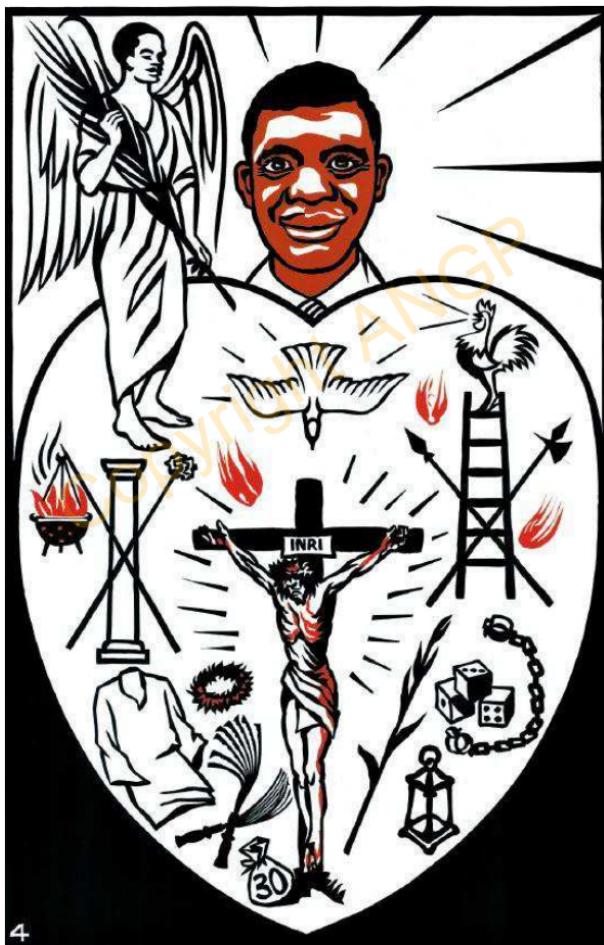

Foto deen tuɔŋ la jaŋ na moribiee ari puruŋ si ŋaa Judas kiaa. Nii-la si yalli la Tiina Yesu Kirisito u yallu moribij biŋŋ mara ari fii nɛ, bee wiaa moribiee wiaa ne fa he u nyuŋ le bua na kala. Chajee la ari chɔrimo-la ari kialaa dɔŋsuŋ ne laa liyuoro-la kaa mu keŋ Yesu titanij. Laaliyuoro-la yuo kpe-yuori biee di ba na Nii-la si jaŋ dii Yesu Kirisito geri-la. "Ba yuo kpeŋ mi genniŋ wiaa a kaa kpaa ba titiaba." (Psalm 22:18) Ba laa Yesu kuŋ kuŋ kala ne. Ama ba via u titia. Aŋ bul "La bi che di baala deen ŋaa la kuoro."

Suu Yesu suuŋ
Rom. 6:6

"Iŋ suba ne ka ŋ
miisiŋ faa Yesu Kirisito
le wia jaŋ." (Col. 3:3)

4. SUU YESU SUUŋ

Nuu kala cho diu na di Wia peu le ne, duonuŋ ari wii-pɔsuŋ kala, ama ba bi che di ba tima pipi Wia ari u ne ŋaa ba Tiina ari ba laatara. Ni-dap teenj, Wia ŋaa wii- zoŋ ne a pipe niaa le bua-la le wuwalima si juuba ba bi yiala kala kene.

"Laaliyuoro la joŋ timiŋ ne a tɔɔ Yesu seme le u luri. Iŋii ne chalij ari liiŋ lii"

(John 19: 33 - 37) ka di jibelete na yel. Peter bulu naansiŋ butori ari u bi Yesu jinj. Ama u ŋii harij le u fasa yel a sul Wia di u jojo cheu. (Matt. 26: 69 - 75)

Iŋ suuri ŋ niij bul niaa tuɔŋ ari ŋ laa Yesu wiaa dii neɔ, ŋ wu-ŋaa la ari ŋ wu- bulaa le? Koo hisiŋ kene ne ŋ bi cho di niaa jima? Yesu si. Di niila kala si jaŋ wuo bul niaa tuɔŋ ari u ŋaa mi nuu ne,

mi ma jan bul nji a tegeu le mi nyimma. Wia-si he Wia jan le sipaañ. Ama nii-la kala si via mi niaa tuɔŋ mi ma jan viau mi nyimma Wia si he Wia jan le sipaañ. (Matt. 10: 32, 33)

Yesu bira bula, nii-la kala si bi u tiitia daa-gesee jopo a to mi naa-buosuŋ u bi maga di u ŋaa mi haaritoru. (Matt. 10:38) Tuɔtore tijŋaa ni-ŋaa nialiq tawii-la si to. Yesu Kirisito ne ŋaa tawii la!

Ta-wii-binii-la kere he pi-mee
Len di faa Mi titia ŋ lee.
Len Liij ari challiq, la
silii, mi se-mee lee.
Len duu Tiibe Mi haache kala.
Len duu muuri-mi haache taa.
Aŋ kpu, Mi haache kala.

FOTO NCON

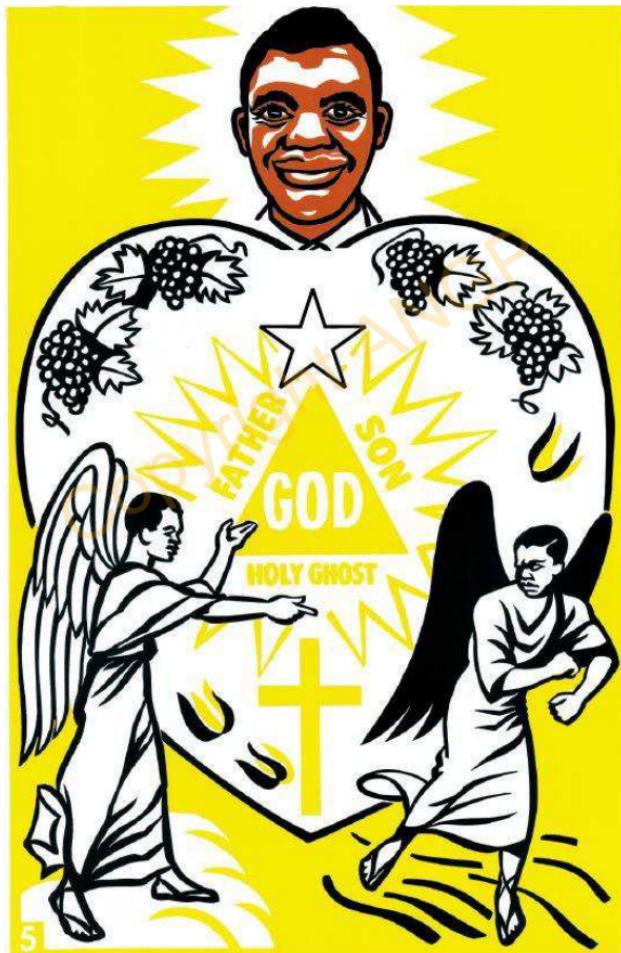
Foto deen ka dage nji wia si to u lahōrimo ari u zile le a laa haache Tiina ta ne a len u ŋaa tuapul tiina a bira bi disinniŋ kene u tuɔŋ le. U tuɔŋ leele sene ku ŋaa Wia dia ne, a ŋaa Wia jan. La Nyimma Wia, u bie ari u diŋ-zɔŋ la. Amu tege wialiq la Tiina Yesu Kirisito si bula ba le. "U si niila kala si chomi u jan tu to mi niiŋ wiaa." U sii ŋaa nji mi Nyimma ma jan chou, la di mi Nyimma kala jan ku heu le (John 14:23). Wia kiri nii balaa ba kuori kpasiniŋ nyuŋ aŋ ka nii wiesin hɔŋ a tij Yesu Kirisito le.

Leele u tuɔŋ sene ku ŋaa wia dia ne. Haache leele lii u tuɔŋ ne. Puŋ yiri ba la fa si he u tuɔŋ le Sitaani ka titiŋ. Wu-nyiari kuoru-la na wia diŋ-zɔŋla. Diŋ-zɔŋla

si keŋ wutiti, heu le. U fa si maga diu ŋaa wu-ɓɔŋgɔɔ di ŋaa lii le. U tuɔŋ leele ŋaa tuɔŋ zɔŋ ne a neŋ tege la si ŋaa wia diŋ-zɔŋla Teŋe. Ba ne ŋla wia diŋ-zɔŋ la yie ŋaa la cho niaa ne, a keŋ tuo-tɔruŋ, a fiela hɔŋ sɔm, a keŋ kenyiri, a keŋ zile, a ŋiŋaa wu-ɓɔŋgɔɔ, a chiq la yarida le, a fieli la sia, a keŋ la titia, woruŋ. Kisinq dɔŋ kala bira tuo si jan wuo bul di ŋ leŋ ba.

Chonun
Tuɔ-tɔrun
A fiela hɔŋ sɔm
A kɛŋ kenyiri
Gal. 5:22-29

A kɛŋ zile
A nji ncaa wu-zɔŋŋɔc
A chiq n yarida le
A fieli n sia
Wia e
A kɛŋ n titia wuorun

(Gal. 5: 22 - 29). U leelə ku ɳaa tii-nakel titii la si nej nej zɔŋŋoo ne baa yire vain-tii-titii la si ɳaa la Tiina Yesu Kirisito. Wu faali la si muu tige tii nene la le ne di ba ne meri la tiina Yesu le.

chonuŋ
tuɔ-tɔruŋ
a fiela hɔŋ sɔm
a keŋ kenyiri
Gal. 5: 22 - 29

A keŋ zile
A ɳi ɳaa wu-zɔŋŋoo
A chiq ɳ yarida le
A fieli ɳ sia
Wia . e
A keŋ ɳ titia wuorun

5. WIA DIA

Kirisito ari u niij wiaa ma Jan meri u le. (John 15: 1 - 10) Ba si suo wiichuɔli liiŋ wia diŋ-zɔŋ la heu le ɳii, u keŋ doluŋ diu wuo yuo di nihuobine ari u yaraa wu-ɳaala a leŋ di ba suu. (Gal. 5:24). U to wia diŋ-zɔŋ la niij le ne aŋ via u titia tuo-tɔri wuŋaala (Gal. 5:16). U bi dunia deeq le he a muu tige kialin u sii naa aŋ pɛe ninii dunia wiaa ma, ama u yarida u si kene wia le ne tii - Bee wiaa, "wia bii-lulii kala jan keŋ doluŋ a wuo dunia ari u kia kala. La si ɳaa wia yarida la ne pila doluŋ deeq". (1 John 5:4). U he u misin le a yiyyeli aŋ bina keŋ doluŋ ma a gbigberi tapuuli la la tiina Yesu si jan imira kɔ. U si he u misin le u na ɳii wia chono la si naga pu, si he dime a kaa mu wuo.

Wia jan pɛ nialin si keŋ tuo-pula le. Ba jan na wia (Matt. 5:8) kuoro David, ba di u keŋ kiaa ma kala ari u si wuo yuo di u diŋ dɔŋŋoo ma, gyima ari laali bal ne he u tuoŋ le a wuo jin wii-la u

dima sii che aŋ chuołe wia a bul, "Ija di mi tuɔŋ pulli, oh mi Tiina Wia, aŋ joŋ ŋ diŋ-zɔŋ la si zɔmo a he mi le."

(Psalm 51:10) Nuu kala bi jaŋ wuo ŋaa di u tuɔŋ pulli ko di u ŋaa u si disinnij keŋ. See u birima lii u haache ba le aŋ ko wia teenj ari David si ŋaa jii. Il piesi wia diu keg u tuon pulla pu. Wia cheu ŋaa wu-fali ne ŋ miisij le. Wia cheu to wu-nyiari geri zɔmola ŋ si jongo laale buasiij ne aa bul wiaalaa si bi wiriti ŋaa ariu bennij bi jaŋ leŋ di ŋ tuɔŋ ŋaa lela wia si jaŋ juu. U taa che u peŋ le ne, bee wiaa u si, "Mi jaŋ miise lii la sibi disinnij kene a heŋ le a leŋ diiŋ zɔŋ a lii ŋ vesiiŋ ari kuj kala si leŋe ŋ ŋaa diisij tiina. Mi jaŋ piŋ tuɔi-biriŋ feleē a leŋ ŋ bibiine wu-feleē. Mi jaŋ joŋ ŋ tuɔ-boŋ la si nage tawiiŋ a ta. Aŋ leleē piŋ tuɔ-la ŋ si jaŋ kaa ti to mi. Mi jaŋ joŋ mi dima la he ŋ le a na diŋ tó mi niiŋ wiaa a laa wiaa la kala mi si daginj a keŋ ba titiŋ." (Ezek. 36: 25 - 27). Nii-fali la wia si ta niiŋ la a tige u bie, Yesu Kirisito le ne.

Foto deenj le la jaŋ na di wia diiŋ zɔŋ la miira kukø. Wia liisi u diŋ-zɔmo la di ba "Pipo niala si pi la titia zile aŋ liisi ba wu-juula le." (Psalm 34:7, 91:11, Dan. 6:22, Matt 2:13, 13:39, 18:10, Acts 5:19, 12: 7 - 10)

Sitaani ma china kpage nii-la tuɔŋ, a chiche woŋ-biiŋ di u bira juu u dii bine la. A tin ŋila wiaa mii che lima a po ma titia le! Ma diŋ domo Sitaani u gollima ne a nage naachigij si gollo yele chiche kudiilee, aa che duu keŋ ma dɔŋɔ dii (1 Pet. 5:8). U yie keŋ u titia buana kala a nage wia tin daa u la si keŋ pultumaj a mimagisi wia biie la si bi Wia le china woruŋ ari dunia kiaa, a nerike ari u wu-jimiŋ duu nyisi nialiŋ Wia si ɬhaara. Di la ne jaŋ wuo via Sitaani, u jaŋ fa aŋ leŋ la (James 4:7)

Na foto dumuŋ deenj che u dage sisuora tuɔŋ si yie chei-jii ne, siŋ dɔŋɔ suomo titi. Wia niiŋ wiaa le, ka u suomo yiyu ari u ŋaa Yesu Kirisito haritooro ne. U miisij le. Too! ɣsina u siŋ dɔŋɔ suro a biben lerin hiisibenij.

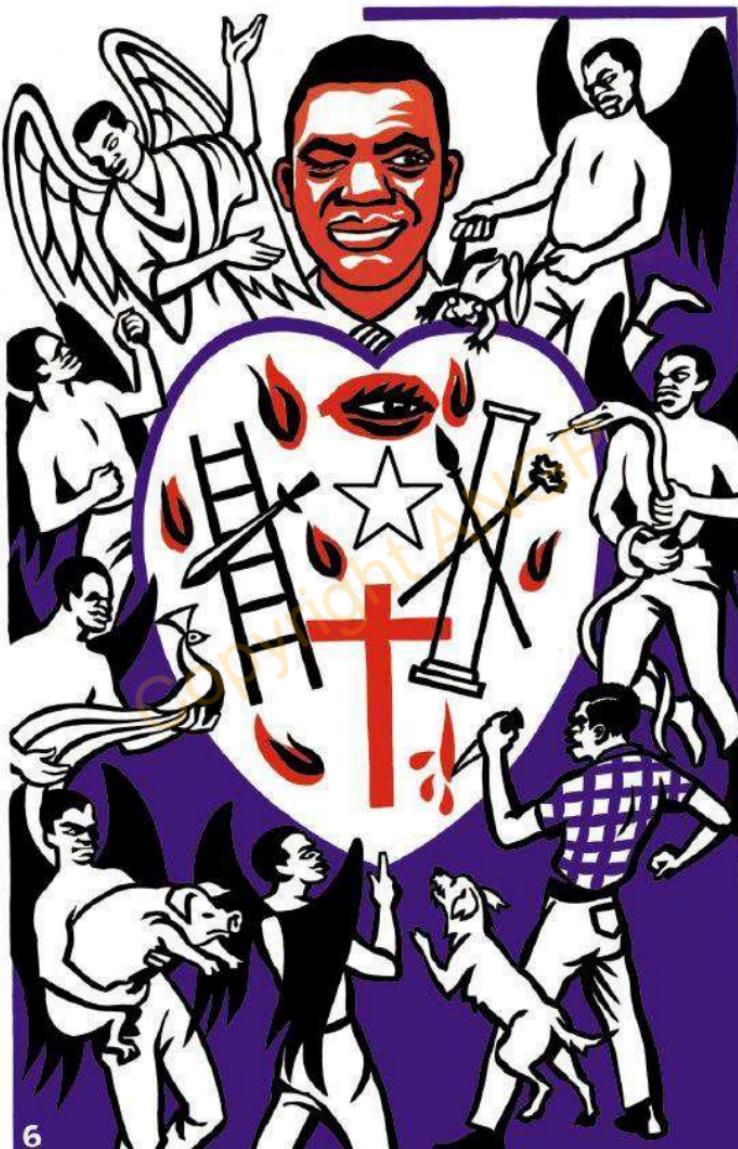
Foto Dumuo

Na foto deen ka dage wu-boŋ ŋjaaara koo sisuoro (zembə Tiina) tuŋ si yie, a nage ŋji. U siŋ dɔŋɔ yie suomo titɔ ne. Wia niŋ wiaa le, u pulli (suomi) a yiyu ari u ŋaa Yesu Kirisito haritooru ne u miisiŋ le, Too! ɿ si na u siŋ dɔŋɔ suro bibeŋ lerŋ hiiſiŋ benin ka u pipiŋ doŋ Wia niŋ wiaa le.

6th Picture Wia dia ari tuo-kaakpaa

A cho dunia kiaa zɔmuj. Nyin-la (pullun-la) Too! tehe la u a sii to, miira ne, U miire joŋ tuo-pulla birime biriŋ tim! U tuoŋ le. Foto la si he tuoŋ ka dage la. Nii-la si cho Wia wiaa karimiŋ ne. Duu Nii-na heeŋ ma a tiŋ la Tiina Yesu Kirisito wiaa u Tiina tele nee? A paala bi wuo sii a saa chichiŋ. Wuwalimaa gollu chu ne, a mi-magisu, yarida-la u fa si kene Yesu Kirisito teeŋ. U fa si maga duu via aŋ faa jigili Wia yikoro, u leele suomi a jigili Sitaani wu-nyiari wu-bulaa le. Wu-nyiari nii taaj (wu-bul peipeiba) koo ari ŋji kala u jaŋ mumu cheechi aŋ keŋ u tuoŋ faa Wia, a tiŋ dunia ari u kiaa wiaa. A haa hihiane ba u tuoŋ le. A didage wiichuole yiri-la u sii chuɔlu. Chono-la u si kene Wia le, tutuo u tuoŋ. U suomo yiyu Wia wonbiij tonuŋ, u tuoŋ le. A bubul fa-jima ari u bibiina aŋ ŋaa wii-la. A chiŋ wanŋ-kparaa le, a chiŋ woŋbiij laa tutuo- baanij, a suomo keŋ duniaa kiaa gbigbieli a nage duu to Wia ne a ma u tuoŋ tuo Wia le.

Chaj-wul-la si he foto la tuoŋ ka dage wialin ŋ sii ŋaa, ŋaa ŋ titia tuo-biina wiaa ne. Ba ne birime, biriŋ tim-la ŋ tuoŋ le. ɿ bira bi tuo-toru kala kene ŋ si jaŋ wuo joŋ daagese la baase. ɿ paala bi che di ŋ bira nii wii-kala a tige Wia le. Aŋ ŋjaa ŋ titia tuoitori wiaa ari ba si kirin di ŋ si wii-ŋaa. U ŋji ku ŋaa chuga ziŋziŋ u le. ɿ uomo chichel mirimiri yarida-la ŋ fa si kene ŋ auomo joŋo tita, a leŋ wiaa bulluŋ (sul) Wia teeŋ, a bira bi Wia wiaa ma chila, u tuoŋ le. A keŋ chagal-lin, a nage ŋji mumu muamua ka Sitaani

chin a chiche lerin u si jaŋ wuo to juu u tuɔŋ, duu ne na wonbiij. U tuɔŋ tɔre wu-bɔŋ n̄inaara doho niaa tuɔŋ guolluŋ, a kii Wia biirin tuɔŋ guolluŋ.

GAMA ne chin (dage ŋ titia) ba-bii-bal wu-ŋaala nyuŋ le. U si suomo bee chiche wɔŋ-biee la u si jaŋ wuo to ju Wia chono-laa? Chonuŋ duŋduŋa ne wuo laala tita la wuo ku ŋaa nia sii bisigi ŋ titia le Yesu Kirisito lee? Na si-nyuari hianij nii ŋmoo ŋ boro a chiche u ku-juu. U jaŋ wuo ŋaa hilime lere wu-bɔŋ n̄inaara nandosuŋ si yie hilimi lere la hiisij yie kenu ne, bee wiaa ba yie didage wu-bɔŋ dabaj-ba koo babira Wia niaa tuɔŋ wuo hihe (guoli) Sitaani yie bulu pu ari wu-bala deen bi jaŋ wuo ŋaa wii-kala a juu ni-dimala si he ŋ miisiŋ le, (kenij titij). Wu-ŋaa-la ari ŋ tuɔŋ-biij wu-cheele ne yie leŋ ba titia titel. Iŋ bi pɔo u yie suomo ŋinjaa wu-liiliŋ ari tuɔ-toruŋ ajijuase ba le. U beŋ a bira beŋ ari tuɔtɔruŋ bee wiaa u tuɔŋ tɔre wialij le, ari wulɔrunu-na kala si he daaliij la tuɔŋ, (Foto) u yie tɔre aŋ tuto Ni-yaara harin. Iŋ yie to mumu guala (gbiele) dii-bala-la tuɔŋ Sitaan wu-bɔŋ n̄inaara kala si he. A pe Sitaan sunsɔgul sima-la kala si he, lee-la ne dunia (Titeenj) wii-kala ba sii gunnu he. Dime ne ba gunne Sitaani wu-bɔŋ ŋaarula wu-ŋaalia la si he U tuɔŋ alii. U yie bulu piŋ ari nuhobiine nagisij ne paala ŋii, ŋ la ne u bul, wu-bɔrunj kubie na paala bi (wu-lɔru ŋaa) haache ŋaa.

Tene na, la bi jaŋ wuo pe ŋ le, ari di-bii wahala timala kala si-file gugonli ŋ nyuŋ le. U nage Sitaani ari u wu-lɔrunu-la nefile gugonli la nyusuj le, la tele ne di la nɛ leŋ di kiaa deen-ba didage la ba tuɔtɔri wu-chooloo, aa daagi la ba wu-choolo. A saa ba Sitaan dibii-deŋliŋ ŋ ne beŋ la tuɔsaa na ba-yie tiesi Sitaan (biirinj) wu-bɔŋ ŋaarula biirinj ne la tuɔsaale, di la ne wuo pi Sitaani wɔŋbiij duu tii-la ne-niiŋ. Iŋna, u jaŋ wuo tii-la nisij kala a saa kaa mu yi la yaraa kala. U saa jaŋ wuo nyise la disij a kaa mu he nyiniŋ le sii dii halii a bidise. Iŋna wiaa, to ŋ tene le. Wia kurise la digilaadi la leŋ haŋmii wiaa aŋ si chiche di la wu-bɔŋŋoo ŋaanij ŋaala naŋdose, la juju ba diisij. Ai wii-na kala ŋ sii ŋaa le, fa mu Yesu Kirisito teeŋ pipɔoru-la ari kere-heeree teeŋ.

Baal-la η sii ben, Foto la tuɔŋ. Η na sia ma he Foto la tuɔŋ u niij ŋaa chululu (niij mirr) sia-la ne u kaa titɔ nialiŋ sii sieri Yesu Kirisito le, aŋ via, babi Kirisito haritooroo ŋaa ba tuasaa le ari ba wu-nyiari naŋ-delimée, naŋ-delinj sima ba ne ba kaa sisieru u le. Naŋdelimee la ŋaa na-wii-la ne ba tuasaa le a didage ari u bi Kirisitiaŋ ŋaa. Wialiŋ ne fugu u keŋ u tuɔŋ kpaŋ kpaŋ. U si ken u tuɔŋ kpaŋ kpaŋ ŋii u jaŋ wuo laau ta, u suomi a fifa baalaa, a tiŋ bee wiaa wialiŋ baal-la si jaŋ bubul aŋ pe ŋijaa u jaŋ ku-ŋaa ba yoŋ. U joŋ u titia ari u tuɔŋ kala, u fa si kene Wia le a ŋaa baa-la yoŋ. Losuj ari wu-boŋ wuŋjaŋ-la ne u yie juu, u baanij ma yie sisii tete ba didage ba titia, buŋ dɔŋsuj, di wu-walimaa ne juuba, ba bi ba wu-chee lee kana η jaŋ na ba fuge ba titia ba a hihe woŋbiee dɔŋsuj le. La na Sitaani u ŋaa nitere ne, si keŋ yaribierij. U yie ku jujuu la wiaa tuɔŋ buo-la le la si keŋ tuɔtɔruŋ aŋ pe kuori maa. U yie penle ku juu buo-la le, η jima si tuo, di η ne puu woŋbiŋ mua, u jaŋ wuo suri borola ku-juu, aŋ pe bibigisi u titia le.

U jaŋ ŋaa wu-moli, moribiee chonun jaŋ wuo penle a kpere juu la tuasaa a keŋ la wiaa chei, see di la seye di Wia kurise la digilaa di la tito u na la Tiina Yesu Kirisito. U bula pima, pipɔ ma titia le di Sitaani si wuo nyise ma, ma tuɔŋ le ma cho di ma ŋaa su-čɔŋjoo, aŋ ka ma bi doluŋ kene (Math. 26:4). Ijii wiaa nuu-kala si biina ari u chiŋ woruŋ ne wialiŋ u laa dii le. U maga duu fiele u siaa ne di ŋii dei u jaŋ tel (1 Cor. 10:12) La maga la. Pipɔ Sitaani u keŋ wu-jimiŋ kiŋkeŋ a nyise niaa. Ama ma keŋ matitia woruŋ a yuo laa ma titia Sitaani teen. Ma nage laali yuoro ne. Ma laale laali yuoro gennila kala Wia si jojo pima. Ama la bi naga nialiŋ sii yuo nuhuobiine. La yuo Sitaane ari u haritooroo ne, ari kuŋ kala si keŋ doluŋ nialiŋ si he birimiŋ tuɔŋ teen. Dunia deenj ari dolbomela kala si he Wia nyuŋ ari tinteeŋ ba ne laa yuo. Ijii wiaa ma laale ma laali yuori kiaa (Eph. 6: 11 – 13).

Foto Peemij
7th Picture

Foto peemij deej ka dage wialij nii-la si joj harij yia Wia koo nii-la kej tuo-bomuj ne. A didage baal-la fasi jaa Yesu Kirisito haritooru, a faa he Wia pul-luj la tuoŋ, a faa ninii Wia jan simala, a ma laa kpaal-la u si joro dii zile lale. U faa wuo laa kpaal-la ne, u ne jaa Wia diŋ-zoŋ la, Wia wuo suri niaa siaa, dima wuo jinj u wiaa a wuo laa wialij si lii Wia teenj dii. A ŋ pe bira kej Wia diŋ-zoŋ la maa

(Hebr. 6:4) Too! U ne bira dage wialij ma si he baal-la tuoŋ. U seye, ari u jaa wu-boŋ jaaru ne, a jaa nuu si bi che u wuo miire wialij u sii jaa le, Koo. U joŋ u miisij kala a pi Wia. U jima wuteŋe kala he Wia niij wu-felia la si kɔ le ne, ba yiire Wia wu-zoŋgo la u si joro dii zile lale, janj wuo dage pila wii-la kala la si kene, la tuasaa le. Baal na kala si jaa baboŋ Wia yie to woŋbii ne a bul wiaa pipu. U na biina ari u wu-yaayasela u yie njajaa ne janj wuo kənu kaa birime, u titia le.

Wialij Yesu Kirisito titia si bula ne ŋ la. U si kaamu kaakcroc tuoŋ si nage jii, ne di Wia diŋ-boŋ la kuŋ ne lii nuu-le, u yie bibaare tinqeei hiliŋ le. U yie goŋ-le tinqeei kpenkperisiŋ kala, a bee chiche dizomuj, leela u si janj wiesi. Du u ne bi lee na u yie bula pu titia a bul mi jan miira mu lee-la mi si lia, u jan miira mumu. Di-ba wase dia la kala u fa si cheye alii worun, disiniŋ bira tuo. Jii harij le ne u yie miira lii a che kese ni-diŋboŋgo balpe si bomo a kiiu a pe u titia le. Ba ne kɔ, ba si ku su diala kala dime, baal-la yie kp kpere kii bunjbunla, u fa si naa jii, u bira miira mu u bunjbun naa-buo-binaa (Luuk 11: 24 – 26). Wii-la si jaa baala deej le, dage la namaga la sene jaa wutitii ne vaha yie tuoŋe aŋ gura paa dii ba yie fo toonj liiŋ ma ka u bira mu jmo vichooŋ taa u titia (2 Peter 2:22). Wiaa deej ba, ba si ŋmuŋsa bil chaasa kaa-pul-la pila a didage la, la jijiŋ jii zembe Tiina tuoŋ si naga. Koo, nuu hasi bi tene la (wutitii-a) seye ari u jaa wu-boŋ

7

ŋaaru ne Wia teenj, u tuɔŋ le (haache) wu-bɔŋ wu-nyiaraa kala nihiaŋ, bira miira kɔ ne a ku hɔŋ u tuɔŋ, a diage u tuɔtori wiaa u si cho u tuɔŋ le. Ni-dinŋzɔŋ la ne ŋaa koko chimchim la si china a chiche duu juu, ŋ tuɔŋ a laau tii. Iŋ saa jima tuɔ-bomug ari Wia-dinŋzɔŋ la bi ja wuo pe dii-ba laa? U saa si ŋaa wu-kpuŋkpere, tuɔla si ŋaa Wia dia ka di tuɔla titia bira keŋ Sitaani faa! Wia niŋ ne ŋaa, u ni-dimala si maga duu juu ŋ tuɔŋ a na ari tuɔ-cheiŋ he dime, ka u haa-chiŋ a bi beŋ harinj, a bibiine ari u jan miire, a birima lii wialŋ le. A nage bile si-biina ari u jan wuo dii toonuŋ kiaa vɔge. Ama nuu-kala bi u le pe. U diderin, u biine wiaa puu, u titia, a bul m jan sii mu nyimma teenj a bula. Mi nyimma mi ŋaa wu-lɔru ne a cheyin a chei Wia maa ari u bi maga di mi ŋaa ŋ bii, koo ŋ keŋ me yiyyire ŋ bii (Luuk 15: 16 – 20). Bile nyimma si nau bile u tuɔŋ chei u bie nyuŋ, aŋ jojo cheu a kenu ari tuɔtoru.

7th Picture
Kaamu kaakɔɔrɔ koo tuɔ-bɔŋ
Tiina tuɔŋ si nage ŋji

Foto deenj tuɔŋ, u leŋe la jijinj, wu-magil-la si daga teŋe (wutiti) ne nii-la (baal-la) sene miire u wu-bɔŋŋɔŋ ŋaaniŋ le aŋ miira mu Wia teenj. A bene chiche nii-la si jan wuo laau ta, koo di u titel la Tiina Yesu Kirisito naasij le, duu pe u le a jan wii-kala u si ŋaa cheu. U tuɔŋ biine wu-bul lɔrunula si lii u tuɔŋ a kuu lii ba yie didiuu a nage hɔliminj, a nyinygumaa a leŋ u ŋaa chim! A keŋ teŋe la (digiliŋ) ama u bi wii-kala wuo ninii a mutitige Yesu Kirisito. Yikori-siŋ-la le u keŋ siaa ne ama u bi wuo nina, didere. Buɔ-la le nyiniŋ ma si jan he. U saa faasa suro jal ma ne woruŋ, amage kuŋ kala si jan wuo to u naasij bubuŋ, a juu. U bira bi hiisiŋ maa fa aŋ juu wuŋbɔŋŋɔŋ ŋaaniŋ le, a mum u Sitaani teenj. U ŋaa kuoru u tuɔŋ, a titiŋ u t̄iŋtiŋaa a nage kuorula si hɔŋ u kuori kpaha nyuŋ. Iŋ la ŋaa siifianj wii-nee? U yie kulii jeenj hari a bibigisi u titi le a chiche di ba zizilu, a keŋ u wii-chuɔluŋ wonbiŋ tonuŋ kpaj. Ba harinŋzɔŋ, ka tuasaa lɔre-bɔŋbɔŋ a nage suuŋ. Ari ni-suunuj hangbelee sisu buŋtuŋ kala. (Math 23:27)

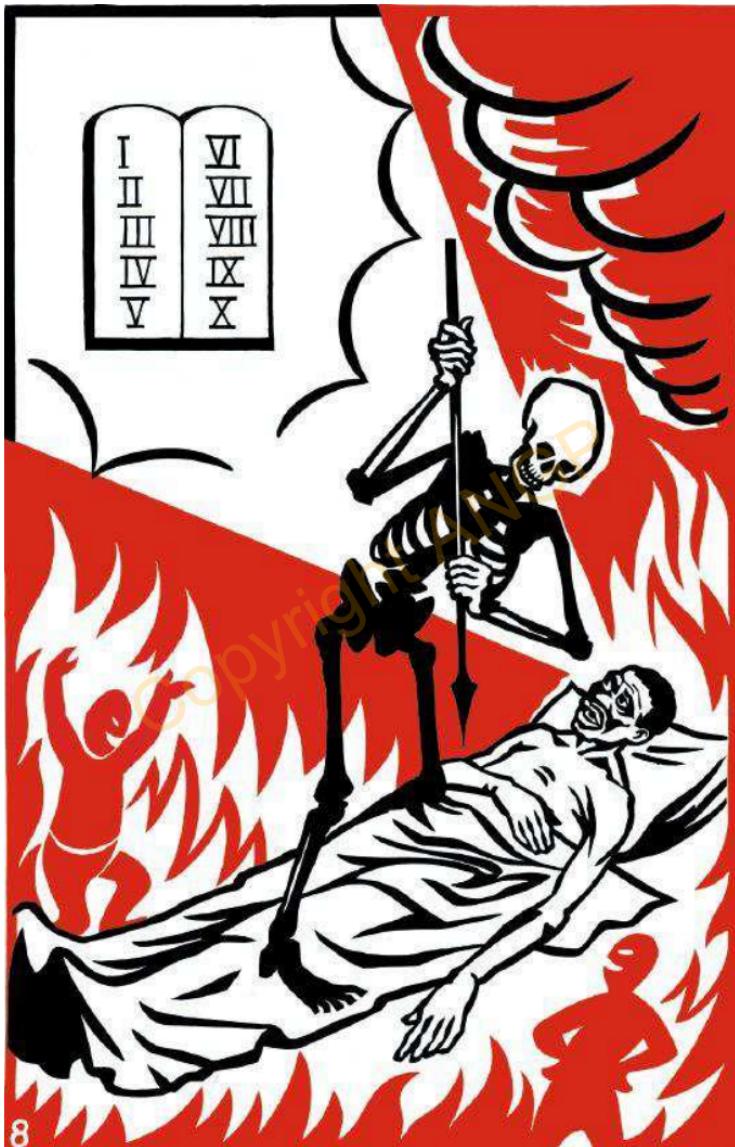
kej u diŋ-suula (suuŋ haŋbele) u ku nage njii u fa si bibiina duu naga buo-la le, u fa si bi cho. Tuotore wu-nyiari wu-boŋŋaaru fugo lel, nyiginyigi. Wu-teŋe na nagisila u si naga, pe u le, u njipaa haache wiaa (wu-boŋŋoo) a tiŋ duosi kpeŋkperisila le u si yie diduosi. Haache wiaa ne yie kej wu-boŋŋoo ḥaaaniŋ kukɔ, u saa cheŋ ba ne leele. Nyiniŋ tuŋ ne u he, heei-la saa ku-ŋaa wuteŋe a puu. Ari nj-kala u chuoče Wia aŋ haa ŋaa wiaa a pipe yuyuge. Aŋ bee na njii u sii bul wiaa Wia teŋ. U beŋ pii u bi naga ari nialiŋ su chou sii bul wiaa Wia teŋ, bee wiaa u leŋ wiaa buluŋ u teŋ a dieni (via) u naŋdɔsuj⁹ fifau ari ba si jaŋ china kpagu (gberu) koo ba sisi mu u teŋ ari wii-kala a tiŋ wu-bulia-la si bi bubuasaa kene wiaa. Leele, la bi u le pe, u nina heen. U kuoruj bi jaŋ wuo leŋ duu kej miisiŋ (mii-diduŋ) koo u laa u dima ta koo u bira bi-jaŋ wuo liise tuo-chei-la si he, dima-la le, ta. Njii ne u bee-na, ari u bi wui-fiaŋ ŋaa duu ne joŋ u titia kal a he Wia nisij le, bee wiaa Sitaani buu woŋbiŋ pa duu ŋaa wii-la Wia si cho duu ŋaa. Daha kun-j-kala u fa si cho ba-le, ne u faa biben. Dime ne, u miire a na ari ba yie sisieru-le, a pe kialin u fa si kene bee wiaa Wia buu-laata duu tintaŋtu, U ŋaa nuu ba hasi buu lisa duu titiŋ. Koo cheechi dia sipaa-laaru, bi jaŋ wuo laaŋ ta. Leele, bee wiaa u via Wia chonola ne, aŋ he Wia si jaŋ dii-nialiŋ wu-buluŋ tuoŋ. U bibiine, u sisi ŋaa njii. U si ŋaa kpeŋkpere wii, di ŋ ne tel la Tiina Wia si weye nisij le. (Hebr. 10:31) Ka u saa bibiine, du joŋ u miisiŋ kala a pi Wia, kunj si zɔmo. Koo u ne paala, suu piŋ suuŋ boɔɔ-male ma, ama leele ŋ leŋe u diene kieli ne. Niaa buibuii ne suu leele a bi woŋbiŋ wuo na. Ba suu daa-piariŋ nyuŋ ne di ba wuo miiɛ harin a mu Wia teŋ. Wia ne zɔmo a kii kun-j-kala, la si jaŋ wuo miira mu u teŋ, u ne (kpagila). U fa si cho di-ŋ nii tuotore wu-bul-lia la si jaŋ laaŋ ta a lii Wia nisij le (Wia teŋ). Nii-la si suba, ari u wu-boŋŋoo via jo-cheniŋ ari chonuŋ Wia teŋ a lii buala le, u si he u miisiŋ le.

U leele, si nii yikorola wu-buluŋ, laataarila wiaa usi via aŋ bubul surisa lii mi teŋ, Wia si ȳmisa he ma le! Ma to ma mii-dideriŋ woŋbiŋ a mumu nyinla ma si bi dideri-kene. Kunj ba si paala ŋaa a

Sitaani wu-nyiara kala kuoro, leela kala Wia-nidimal si he a bubul wuteŋe la, u ma he dime. Punna, na kala si he seme na-kala ka dage (haache ne) wu-boŋ na kala si he adirne ne amumu, muamua. Sitaani boŋ-la laau, tuŋ kala U, cho duu paa moli di u laa u titia, a lii hee-la le, ka u bi wuo vivia aŋ ka u vɔobuu bil. Nuu-kala si bi wialin Moses si bula bil, ka to bi u titia nanige ka fa. Di-ba ne piase ma, wiaa ma, ma kiaa biaiŋ, ma bi sisei a mu guoli lee-la niaa balia koo batori si hɔnɔ Wia yiriŋ le. Nii-la saa biina ari Wia bie yiriŋ ŋaa pepei nee? Kubee ne, ba saa dɔgise pei? Challa ba si jojo jaase ŋaa nii-taai ne a pi a. U ne wuo chese, liise la wu-boŋŋoo le. Kubee ma ne saa ŋaa Wia diŋzɔŋ la dimala? Iŋ na bee-na hee-la si-nage nii. Iŋ nii che ŋ ja sene na. (Hebr. 10:28, 2 Peter 2: 1 – 14) Foto deen tuŋ wiaa ari ŋ tuŋ wiaa ŋaa kubala nee? Mi naŋdɔŋ kpiana, si kaa faa yelle pi Wia aŋ si kaa dieni a lii ŋ tuŋlunji-la le, leele ari buŋ-na kala le, Wia gbere ne duu laa nialin si kɔ Wia teeŋ ta. (Hebr 7:25) U saa bira che duu joŋ haache na kala nuhuobiine si ŋaa, u jojo cheu. Di u ne sene miire u w-bɔmɔla harin. Teŋe na u jaŋ leŋ di Sitaani ari u jinŋ-bɔmɔla kala tutou niij. U jaŋ wuo kiriba ta ŋ tuŋ. Di ŋ che duu ŋaa piŋ yaha kɔ Yesu Kirisisito teeŋ a bula puu, u jaŋ wuo ŋaa di ŋ duori koo, ŋ ŋaa ni zoŋ woruŋ. Di nuunaŋ duu choŋ. Iŋi ne Yesu keŋ u nisij liise, a tiana digu, aŋ bul. Mi choŋ ne, duori aŋ bula puu a bul mumu, ŋ duoro ne. (Mark 1: 40 – 41) Ama di ŋ ni haa ŋaa wu-boŋŋoo mumum a cho birimiŋ tuŋ henij, ŋ bi jaŋ na pene kala, bɛe wiaa suuŋ ne ŋ liise aŋ via miisiŋ. Wu-boŋŋoo time ne ŋaa suuŋ. (Roman 6:23)

FOTO CHORUMUI 8th Picture

Daha la na nii la si ŋaa ni-boŋ ne yie cho wiaa kaa leere biliŋ a cho wu-boŋŋoo ŋaaniŋ, u ne yie giri-wii-la, diba leŋ di wii-kala keŋ u ta-pulli. Di ta-pulli la ne yie u jaŋ ku-ŋaa Yesu Kirisito haritooru. Di u ne ku kpage suuŋ, di u ne ha bi Yesu Kirisito haritooru ŋaa, u yaraa kala yie wiwii ne u le, woruŋ. Ka fawulluŋ

8

bil Sitaani ari u tindaaraa le (haritooroo) (Math. 25:4). Nuu-kala jaŋ suu-bala, ŋii hariŋ le Wia jaŋ dii nuu ma kala sariya (Hebr. 9:27)

FOTO NIBIMII

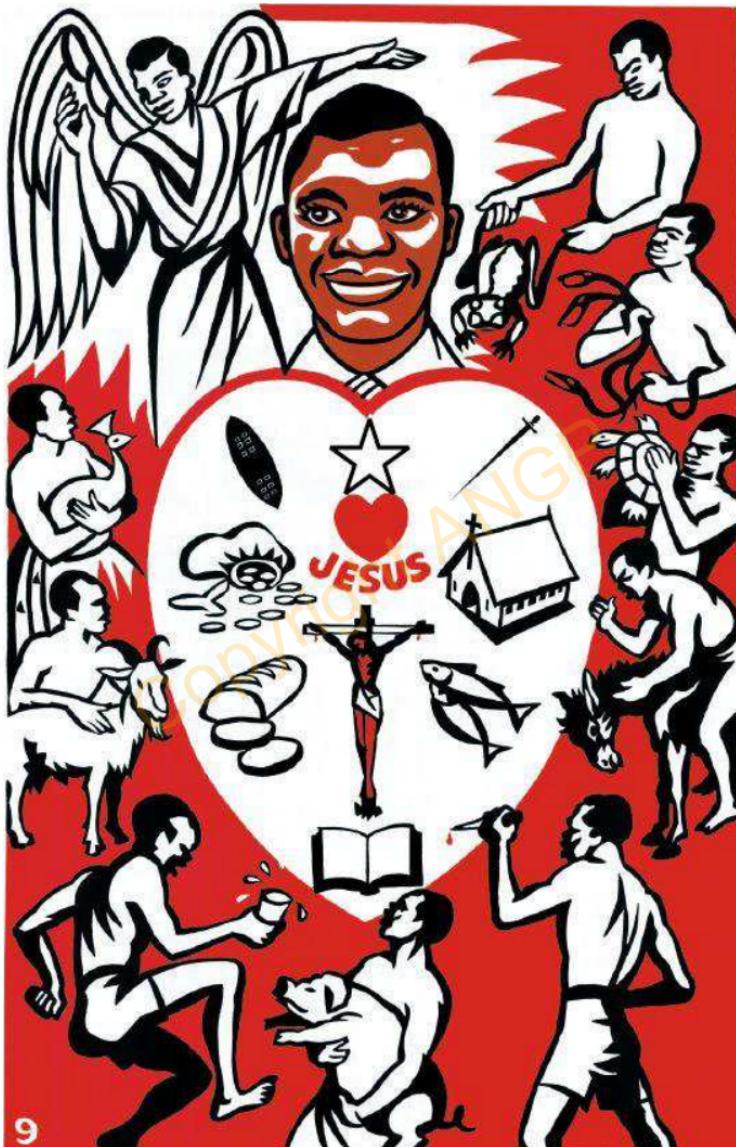
Daaliijinj deej (foto) ka liise-la di-la-jiŋ ari Yesu Krisisito haritoorula si-chiŋ teŋe tonuŋ le (siito tene le) nyuŋ le wuteŋe la ne wuo yuo laau-ta. U fitia wu-walimii kala u wuo kieliba kala. Ba fasi bi biina. Ba sii walimuŋ seme-nakala, u keŋ kpa kpa ne, a china gberé Wia a yuo laa-la mu dere. Bee wiaa, u china bgere ne u-bi nama, u he Yesu Kirisito haritooroo tuŋ ne. Uu to ba hariŋ an jin maa kula u sii yielu zom, u joŋ siaa kala he Yesu Kirisito le ne. Ule ne, la wuteŋe bubuŋ lii dime he. (Hebr. 12: 1, 2)

Picture

Tuč-pul tuč

9

Sitaani ari u jiŋ boŋŋoo kala goŋlo chu-nuu ne si-chiŋ u wu bala le, a keŋ tuč-pul-la, Sitaani bi wuo na wu-walimi kala, u bi wuo na seme kala juu sisi jaŋ wuo nyise Wia-bie duu ŋaa wu-boŋ. Ama jikin, moribee chonuŋ, disinj ŋaanij ari wiaa dɔŋ sun ma ha nagi wiaa deej-ba ne, semela kpeye si he foto-la tuč. La leele miira na kakomo si he seme la, ka dage haache wiaa ne (wu-boŋččaŋ ŋaanij) yie to wonbiee yuge ne a kikesila. U titia re faa ne woruŋ ari yiri-wogusun. Ama Kirisito haritoorula yie benj woruŋ ne a na ari wu-boŋmo-ne, ba yie to wiichuale wɔŋbiee dɔŋsunje ne a kyko ari u ne ŋaa Wia-Tiŋdaarila si keŋ pullumuj ko, a nage u ne Wia niij wialij ari u ne nidi-zɔŋla a leŋ duu jiŋ wuteŋe. Iŋ si na baal-la, si kori nyunyuala ari sinij na bala le a gua gugon-li Kirisito Yesu haritoorula a mi magusu, ari wu-zomla si he dunia le. Tuu-yiri wu-yiri sinjaa tučtori wiaa, ama ari ŋii kala u bi wuo na wɔŋbiŋ a ŋaa wii-kala koo magil kala Kirisito haritorula le. Ba kpuu ba di Yesu Krisito kala ne. A tiŋ u

9

41

faafa dunia wuj-pjaalaa wiaa ne u faa chil. Ba-liala dɔɔj ma ŋ si na daalinij la le. (foto) Kirisitianj biine, ba-tit̄buu ari siichululubie, u tuɔŋ le, u ma ne, ŋla niaa re tutuusu, a sisieri-ule, a ŋmupso bubul u wiaa. A bul wiaa jijuu u le, aa bubul nuu sibi Wia jij wubulaa u le. ॥ jaŋ na mua pil-lii nialij si keŋ niij-batitia Kirisito haritorola ba ŋaa wiaa jijuu dɔɔj bale. Ama haritorula si sei wialinj a, via wiaa deerjba ka kala. Wia wu-buluj duŋduŋjaaa ne u jijegili a liliise Yesu wiaa buɔna-kala. Di niaa nii tuusuma aŋ-pe to naasij a didɔgisu ma aŋ nyia wu-nyiariyiri-kala a pipu a tiŋ u si ŋaa mi-haritooroo wiaa Wia-jaŋ pe u le. Ma lej dima tuɔŋ tɔre dima jiuase bee wiaa ma time juga Wia-jaŋ le (Math. 5: 11, 12).

LA WU-Bɔŋ ɻAAARI NAGINAIA

La wu-bɔŋjoo ɻaanij bunbuŋ kala naga ari Sitaani ne china chiche wɔŋ-biŋ u si jaŋ to kese la Kirisito biirila (Kirisitianj) a kaa pugi di-ba si Wia chonola la keŋ. Ama to teŋe le, a tige tuɔtoruj ari yuguŋ u si kene la le. Teŋe-na u bula ne, u si kubee ne jaŋ wuo kerjla pore kirisit teenj? A lii u chonola u si kene la le? Wahala koo wu-juulaa? Koo di-ba to naasij didɔgisila? Koo di losuŋ ne keŋ la? Koo di-la bi gennij kene dila laale, koo di-la Wu-bɔŋjoo ne gberela koo di-la jaŋ suu maa (Roman 8:35).

A tiŋ ŋ wiaa, laa gbere suuŋ ne, tapulii-na kala. Ba re beŋla ari la nage piesee ne ba si kaa momu di-ba kpu ne. Ari ɻii kala, di wiaa deerjba kala si juula, la yie wuo yuo dii ne a tige nii-la si cholo wiaa (Roman: 8:37) Sitaani keŋ wujimiŋ kinkeŋ a wuo nyise laama. Ama ma keŋ ma titia woruŋ u teenj. Ma nage laali-yuoroo ne. Ma laale, laali yuori gennij Wia si jojo pima. Ama, ma bi naga nialij sii yuo nuhuobiinnee, ama maa yuo Sitaani ari u haritootoo ne, ari kuŋ-kala si keŋ doluŋ nialij si he birimiŋ tuɔŋ. Dunia deerj le ari dol-bɔmbla kala si he Wia nyuŋ. Ba ne laa yuo. ɻii wiaa ma laale ma laali-yuori kialij Wia si jojo pima. Cheela wu-bɔŋ kala si (ŋaa maa le) juuma le di-ma ŋaa siri china gbere. Ma chij kpaŋ kpaŋ. Ma lej wutitiila ma si nia nage ma laali yuori damere a voo ma tiŋsiŋle, a lej di-tuo-pul-la nage ma hoo gerij a to ma hariŋ sipaan ari seme na kala. Di-ma ne ŋaa ɻii ta-puliila

Yesu Kirisito si jaŋ miira kɔ nii-la si ŋaa piedaaraa kala nihiaŋ, u jaŋ joŋ kuŋ si zɔmɔ a kii kuŋ kala pima, u na bi jaŋ chei da (Eph. 1: 10 – 18. 1 Peter 5:4)

CHAWULUŋ

Chawuluŋ deen ma dage wu-zɔmɔla ari wu-bɔmɔla kala si he ŋtuɔŋ le ne, a kuu lii chaasa puluŋ le ne woruŋ. U chaasa keŋ tuɔtɔruŋ ne woruŋ u tuɔŋ le, ari Wia diŋ-zɔŋ la kala. Wia tindaaraarula si keŋ Wia niiŋ wiaa ma re liliisu njii u si chaasa pe u le. Wia tiŋdaarila ne ŋaa Wia wiaa ma si re liliisi a pipe ul ke. Ari nialij si wuo yuo muamua a keŋ njii naaŋle a momu. Nialij si chiŋ wuteŋe le ne uu re piba woŋbiŋ ba wuo dii miisig tiala si nyugaariŋla tutuɔbannij a pipe miisij duu wuo laala ta che-derin. Nii-la kala si wuo yuo dii Sitaani mi-jaŋ leŋ diu dii tiala nenee sii pi miisij lasi he Wia jaŋ le. Nuu-kala ma si wuo yuo dii Sitaani duu ne suba u bira bi jaŋ suu suuliaminj a na heeŋ. Nii-la kala si wuo yuo dii Sitaani. Mi jaŋ joŋ kudiile la si he Wia jaŋ a pu, a joŋ dabii pul-la ma ŋumuse a pe pu. Mi ŋumse yirifelii a he tabii-la le, yiri-la nuu-kala bi jaŋ wuo jimu, see nii-la si laa tabiila duŋduŋŋaa. Nii-la kala si wuo yuo dii Sitaani aŋ pe keŋ mi wudagaa a titiŋ. Mi tiŋtiŋŋaa a kaa mu yi u miisij dideriŋ. Mi nyimma jaŋ pu doluŋ duu bi dunia niaa kala. Nii-la ma kala si joŋ u titi piminj a wuo yuo dii Sitaani tiina jaŋ laale geri-pul-luŋ. Mi jaŋ kpu u yiriŋ ta miisij tenla tuɔŋ. Mi jaŋ suri mi niiŋ a yire u yiriŋ mi nyimma Wia ari u tija aaraa sipaan. Nii-la kal si yuo dii Sitaani. Mi jaŋ leŋ duu ŋaa liibul siiduo Wia dia tuɔŋ. U-na bi jaŋ kɔ duu, lii Wia diala tuɔŋ da. Nii-la kala si wuo yuo dii Sitaani. Mi jaŋ leŋ duu birime jebiŋ a he Wia dia-la tuɔŋ. U-na bi jaŋ kɔ duu lii Wia-dial tuɔŋ. Mi jaŋ ŋumuse Wia yiriŋ he u le a ŋumuse Wia-jaŋ yiriŋ ma he u le. Janla ne ŋaa Jerusalem feliila si lii Wia-jaŋ ku tuu. Mi jaŋ ŋumuse mi titi yiri-feliŋ a he u le. Nii-la si wuo yuo dii Sitaani, mi jaŋ puu woŋbiŋ duu ne hɔŋ kuri-kpasa la nyuŋ ari mi ma si wuo yuo dii Sitaani njii aŋ-ne hɔŋ mi nyimma kuori-kpasa nyuŋ njii (Rev. 2:7, 11, 17, 26; 3:5, 12, 21).

MOIRIBIEE LUAGALA SUO

Luaga la si suo moribiee lii ji jaase qii. Qii bi naga u tuɔŋ ne u didage u dage. Qii usi re joŋ moribiee a pipi Wia ne, u yie keŋ moribieela chichei ne. U yie pipe summo le. U yie keŋ u duaq kaa kpaa leree fii a joŋ kubala pi Wia ari yɔbɔ nakala u si re dii kialiq anqka koo kuŋ-kala u si kene ba kaa titiq Wia tintinqaa di qii wuo leŋ di Wia yirin yire.

BOROBOROO ARI CHEŋFILI'-LA

Boroboro la ari chenfilii-la, ma yie didage, ari ba bira bi disiniŋ kala kene, u titia nyuŋ le u bi che u chei u titia ari disiniŋ wiaa. Disiq wiaa ne qaa siduoruŋ nyuɔnun koo, u didii kusuu-pimee-ba (Acts 15:20). U bi u moribiee maa kaa chichei a bi u yaraa maa chei, koo a bibe tɔbɔ koo a nyu-nyua si-gaari ari siniŋ. Ba kuŋ kala. Koo u liliŋ daalunŋ-duoruŋ. Ama u didii kudiile la sisi jan wuo puu yarifialaa bee wiaa u tuɔŋ kala qaa Wia-dia ne. Uu chichuale Wia dime. Uu qaa u wichiule dia buɔna-kala u chuole Wia dime a pipi niaa zile wii-na kala le. A chil niaa wiaa woruŋ u tuɔŋ le. A cho Wia chuɔlunŋ. uu ne he cheechile koo u kaala tuɔŋ u cho Wia chuɔlunŋ koo duu ne paala he u dia ma tuɔŋ, a jiq ari Kirisitiae bi jan wuo waa a keŋ yarida, di ne bi wiaa bul Wia teen buɔ-nakala.

MA SI NA BUUKU'LA SU SURO ηII

Ma si na buuku surila qii, u-ka dage ari u qaa buuku suri ne a pi kikarimala si karima aŋ hoŋ jimm! A bibiine wialiq kala u sii karima bibuasaa, kala, a na wujimiq ari doluŋ, miisiq ari pullumunq a pe kuoruŋ le, si bi dideri kala kene u le. Uu saa ku-qaa piebiee ba sii pɔ ari sia. U-ne wuo yuo kiri Sitaani ta, u qaa chee-kala nidimala kudilee ne, uu-dimla qaa liiŋ sii kpu liinyuɔsuj ne. Η fo maa, u wase, η yaraa kala ta, u zɔmɔ u nage baduuri ne, η yie nina η titia u le a wug che joŋ gesela a baase. Jima kala tuo, duu ne bi daagese la joŋ baase, u jima badi Kirisito kala ne suba aŋ sii, suuŋ le ma tuto dɔɔŋ a wuo keŋ mii-feliila. Uu joŋ u nyuŋ kala he

Kirisito wialij si he Wia – janle, u tuo-biina kala he bale. U bi-biine ari kialij si he tijteeq daha. (Col. 3: 1 – 2) U sii karimi qii u karima chiche duu chej Wia ne. A saa nage tia si chiq fuoq nyuq a wu-wa woruq. Une re neq nenee buala le si maga duu neq. Neq-zoŋŋoo (Psalm 1:3) u-ne qaa tiititiila ba sii yire vain, sii neq nenee woruq. U-bi suuq jiq, a bi fa ari u jaq maachie suu maa. Wia zoŋla ma he u le ne a suu u tuo kala.

FOTO FIIMIN (DAALIIN FIIMIN)

10th picture

Qii ne, Yesu Kirisito bul, mi ne qaa ni-la si sii suuŋle, a chise niaa ma ba sii suuŋle. Ba sii a kej miisiq. Nii-la kala si laa mi-wiaa dii, diu ne suba maa q jaq sii akej miisiq. (John 11: 25, 26) Qii la ne u saa bula pipma nii-la kala si jagile nii mi niij wiaa, a laa dii, u laa nii-la ma si time wiaa dii ne. U jaq kej miisiq, miisi-la sibi dere. U Tiina babi u-na sariya ka dii u saa lii buluŋ le ne a kej miisiq (John 5:24). Suuŋ, q doluŋ he nii? Suuŋ nii-he q doluŋ he duu yuo niaa? Ba si chei suuŋ! U dei q kala dere ne. Nii-le suuŋ si wuo yuo a diiŋ? Nii-le ne suuŋ kej-doluŋ q le a beriq? Suuŋ huoŋ qaa chaache ne, chaache ma doluŋ lii wialij Wia si jojo bil-la le di niaa tuto ne kala bi wuo to. Ama, leq dila lolle la nyimma Wia nii-la si to la Tiina Yesu Kirisito le a pila doluŋ la wuo yuo dii suuŋ (1 Cor. 15: 54, 57). U doluŋ le. Baal-la si kej miisiq a he Wia teen buona kala u bi suuŋ ka fa. Di buola ne yie a mage di suu u tuoŋ yie tøre ne u ja siri u fa paala cho duu suba, u miisiq kala he Kirisito teen ne, u ne paala kpia wii-kala (Phil. 1:23)

Kirisitiae sii che duu na Yesu Kirisito. U-na suba pu a tij yalliila chimiq a tij u wu-bœŋŋoo le daagesee la nyuq. Nidimala maa liliisu Yesu Kirisito wiaa. U titia wu-walmu q-na qaa Wia yarida aq qaa mima Yesu yaarida diisiq yuga he dime. Qii fa dei mi bi jaq bula pima ari mi jaq mu wase leriq bil ma le. Dime ne mua, a wase leela bilma le dere mi jaq miira ko a kej ma kaa muu ma ne mii-teen Wia janle di-la kala he dibla. (John 14: 1 – 4) Ba qymurje

10

Wia tenij tuɔŋ ari kula nuhuobiine ha si bi na ari kula ha si bi nuhuobiine tuɔ-biina jua, kialij titia ne Wia wasa bil nialij si kyoule (1 Cor. 2:9)

Picture

10. Tuɔ-pul dia

Yikorosuŋ he dime tiŋ teen deen le, nuu-kala biba bubuɔsaa wuo didage, koo wuɔ dage u nagisiŋ si nage ŋji. U birime Wia-jan la a bil nialij sii to Kirisito naa-buɔsuj tintaŋ deenle.

Lee-la Wia tindaaraa si keŋ, u nyunjkuŋ-kogulo (suun) ko. Dime, u keŋ fawulluŋ a keŋ suuŋ. U-niŋ wiaa si ko, u laa sipaan na, u daaliiŋ-ŋiŋ ne. A saa gbigbere chiche duu miira keŋ daaliŋ-zonja mu pi Wia. La dima ari dijsila ba liiba, ba yaraala bala si kaa to dia, a keŋ ba kaa to boi jal-liila sii muu Wia jan a jil Yesu Kirisito teen. Nii-la si kyou ari nii-la si suu daagesee nyuŋ u wiaa, Wia yiriŋ le, u lɔllu a gbigberu u sipaan lee-la, la Tiina tuotore tiina si he. Nihiŋ la ma lɔllu ari u si wuo to Wia wialij. A dennu aŋ bul ŋ ŋaa worun. Iŋ-naa tintaŋ-zonja ŋ ken wuteŋe (ŋ to tene) ko-la kala sima. (Matt. 25:21) Sitaani bi lee, kala kene duu wuo dagu wii-kala. Summula si suba Wia tingdaaraa ku jojo kaa mu Wia jan Abiraham teen. U hɔŋ u seme Wia jan le aa nii sima u naasi-bubuɔŋ, Wia-jan le. (Luke 16:22) Iŋji ne ka mii nii yikoro Wia jan a bubul ŋmuŋse wiaa deen-ba. Nialij si laa, la tiina Yesu wiaa dii aŋ-suu Wia jan pe ba le. Iŋji ne Wia diŋzɔŋla ma sene jan he niaa deen-ka le di-ba wuo na wiesee worun. Wia teen Ba bira bi jan tin, bee wiaa tintaŋ basi tima ka to ba hariŋ ne. (Rev. 14:13)

MII BUL WAHALA LA SISI KO WIAA NE AA PIMA

Kikarima, ma leŋ di Wia purjle ŋ jon tuɔŋ kala a pu. U ne nii-la si choŋ. U ne bula pipin a bubul, birima chaase me ŋ titia ari ŋ tuɔŋ kala. (Deut. 30:2) Pi Yesu Kirisito lɔll-na na kala ari nyisina kala a pe ŋ tuɔ-chɔŋ vinavina la le. Aŋko u teen u jan piŋ wujim falii ari ŋ nyuŋ wujimiŋ kufalii. Si-leŋe di wu-nyiaraa nyinyisiŋ ari ba sitaan tuɔŋ. Koo ŋ tito ba tuɔ-biina le. Ko aŋ leŋ sitaan wujimiŋ

pu, u le ne, u yie to a naj a nyisiŋ hihe, η mu ηijaa ba-choruŋ ha-choruŋ wu-ŋaala. (Maak 7:21) Leŋ wu-βeŋŋooŋ ŋaanin, aŋ ηijaa wialinj si-zom. Haache time u yie laa ne ŋaa suuŋ. Ama Wia zile kula u si jojo pila ne ŋaa miisi-la si-bi dere a tij la Tiina Yesu Kirisito wiaa. (Roman 6:23)

Wialinj kala mi-fa si dagin, ŋaa wutitiiba ne. Chij wialinj le atutoba. La di Kirisito Yesu siŋaa kubala ŋii, he doluŋ aŋ chij η yarida naaj le a cho niaa

(2 Tim. 1:13) A tij wiiŋ deenj wiaa titia pual ηmujse (2 Tim. 1:12) Ni jij nii-la mi sii to ne, mi ŋaa yarida a laa-di u ne jan wuo laa mi ta, a mu yi-tapuliila u si jima duu ŋaa chezŋ pime. Kenij η titia he dɔŋŋ a chij Wia chonola η kene faafa kala. A joŋ siaa a pe Yesu Kirisito u woŋbiin wuteŋe la si keŋ miisiŋ. La Tiina jan miira kɔ leele a kese u biirinj, u ne ŋaa baala kala kuoro kuoro. Abira ŋaa la Tiina kala Tiina. (1 Tim. 6:15)

U ne, jan wuo biliŋ woruŋ η si tel a bi nyia wii-piŋ η si cheye aŋ leŋ η tuŋ laa sipaŋ tɔrɛ tapuliila u si jan kɔ ari u tula. Ma leŋ la zizil Wia. U ne keŋ doluŋ, joŋ wuio pime le di ma si wu-βeŋŋooŋ ŋaa a si wii-kala chei u sipaŋ di ma wuo na u zomuŋ a wuo chij u sipaŋ jijuase. U duŋdungaa ne ŋaa Wia, u ne to la Tiina Yesu Kirisito le laala ta. Ma denuŋ a pu yiriŋ. U ne keŋ doluŋ a tii kun-kala aa beŋba maa, a lii di-suomuŋ kuko leele a kaa mu deenj deenj. Ami.

(Jude 24, 25)

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.anqp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut etre obtenu en plus de 538 langues et dialectes parles dans le monde entier, a savoir: Afrique, Amerique, Asie, Extreme Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Telephone cellular, plaques, etc. de www.anqp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur telephones Android.

Este livro "O Coracao do Homem" e obtfdo em mais de 538 linguas e dialectos falados em todo o mundo, a saber: (Africa, Asia, America do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem tambem esta agora disponivel em telefone celular, tablets, etc. de www.anqp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telephones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent etre obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies europeennes ou africaines. Ils peuvent etre utilises en meme temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracteristicas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradeciamos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras linguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faça o favor de nos

informar. Pois nos gostarfamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratuitamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 linguas diferentes escreva para:

E-MAIL: info@angp-hb.co.za
info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS
P.O. Box 2191
PRETORIA
0001
R.S.A.

A Gospel Literature Mission financed by donations

Une Mission de litterature evangelique financee de dons
Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)